

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDUS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

*

Constantinescu miniszter szerint jöhet még rosszabb kormány is a kisebbségekre. Szó sincs róla, mi is hitelt adunk annak a mondásnak, hogy „seltén kommt was besseres nach“, ám azért nyomasztó aggodalmunk nincs amiatt, hogy a liberális kormány után még rosszabb is jöhet. De ha meg is állana az a tétel, hogy kaphatunk rosszabb kormányt is, viszont szabad nekünk ragaszkodnunk ahhoz a hitünkhöz is, hogy jöhet talán egy jobb is.

Nem tudjuk azonban hirtelenében mi félé kormány lehet az, amelyik a Bratianu-kormánytól is kellemetlenebb és károsabb volna reánk. Közgazdasági, politikai, kulturális, iskolai téren, a közszabadságok kezelése szempontjából megízleltük már az állami omnipotencia minden mohóságát és mostohaságát, átszenvedtük a sovínizmus teljes átszűrődését az élet minden megnyilvánulásába. A földeket kisajátították, vállalatokat nacionalizálták, a kereskedelmet és ipart óriási adókkal sújtották, az intellektuális pályákat a kisebbségek számára fantasztikus eszközökkel és fogásokkal elzárták, a kisebbségi tisztviselő-exisztenciákat megítézték, a kisebbségi iskolák létfeltételeit nyelvrendeletekkel, vizsgajog elvonásával, különféle zaklatásokkal megintázták; nehéz elképzelnünk, mi lehet még ennél rosszabb. Igaz: van még a kisebbségi életnek néhány értéke, amihez még nem nyúltak teljes brutalitással hozzá, ahol még magyar szó hangzik, magyarok (vagy ha úgy tetszik: magyarok és zsidók) boldogulnak, anyagi vagy lelki, kulturális, vagy vallási felelőtlenséget keresnek, de nekünk az a meggyőződésünk, hogy ezeket nem a mi kedvünkért hagyták meg nekünk, hanem mert az államérdek és az államrezon minden nacionalizmus és minden szélsőség számára szab egy határt és azok a demagóg jelszavak, azok az extrém követelések, amelyeket egy kicsi antiszemita és pánromán csoport dobott bele a levegőbe, csak az ellenzéken, csak a népgyűléseken, csak a dobogón érvényesülhetnek, de egy realis kormányzati programba bele nem soríthatók és a valóságba át nem ültethetők. Románia nem áll egyedül az univerzumban, Romániának az egész kultúrával is törődnie kell és ha reánk kisebbségekre jöhet egy rosszabb kormány is, akkor ez a rosszabb nemcsak reánk, hanem az egész román államra is elviselhetetlenebb és veszedelmesebb lesz és a román nép egészséges élet-össztöne majd elbánná hamarosan ezzel a rosszabbal.

De viszont — ismételnünk — lehet ám sokkal jobb is, jöhet ám sokkal jobb kormány is. A liberális kormány ugyan keservesen terhes örökséget hagy az utódjára; a kormány olyan félvényeket és intézkedéseket halmazott fel, hogy a liberális-párt a bukás után bármely percben elrikkanthatta magát az ellenzéken, hogy „a haza veszélyben van“, mielőtt egy új kormány ezekhez a törvényekhez hozzá mer nyúlni. Aki kormányra akar jutni, számolnia kell azzal, hogy ezekhez a liberális

alkotásokhoz hozzá kell nyúlnia és számítani kell azzal is, hogy a liberálisok vérszes kurjongatásukkal fel fogják verni az országot és nem fognak visszariadni az utcai tüntetésektől sem, szövetkezni fognak a szocialistákkal, vagy antiszemitákkal is, csak hogy mennél gyorsabban ismét uralomra kerüljenek. Avagy nem felvonultak-e a liberálisok az utcára, a királyi palota elé Averescu ellen a Resica-törvény idején, nem megbuktatták-e Averescut és nem csinálták-e meg egy év múlva ők maguk ugyanezt a Resica-nacionalizálást a saját javukra. Milyen ostobák, vakok és szűkhorizontúak voltak akkor az ellenzéki pártok. Jorgát, Maniut, Luput az orránál fogva vezette a hét liberális képviselő, aki akkor a parlamentben ült és ezek a pártvezérek felvonultak tüntetni, ordítotni, utcai skandalumot rendezni Marzescu és Sassu urak vezetésével, hogy utat vágjanak a Bratianu-kormánynak, amelyet most hiába átkoznak, de amelyet ők ültettek saját nyakukra, mint Jókai az ördögöt. Ezt a retrospektív képet nem szabad elhomályosítani, czen a jövőre okuk kell, ez öntön bátorságot mindenkibe, aki kormányt vállal, hogy ellenállhasson minden vészkiáltásnak, amit az ellenzéken a liberális-párti beleordít az országba, ha egy másik kormány az ő alkotásukat meg meri bolygatni. Mert senki nem jöhet a liberális koncepció továbbépítésével, senki sem jöhet a liberális alkotások érvénytelenségének zordolatával, senki nem vállalkozhatik kormányra félénkséggel, tévovázással, habozással, ide-odakacsintgatással, félrendszabályok, kompromisszumok terveivel, hanem csakis teljesen új irányelvekkel új kurzussal, új bátorsággal és az országban lakó összes népek, nemzetek, fajok és vallások egyforma szeretetével. És mi akkor nagyon hinni tudjuk, hogy inkább jöhet nekünk egy jobb kormány, mint egy rosszabb kormány, amely visszaadja a közigazdasági élet szabadságát, amely kiírja az adózás egyoldalú túlzásait, feloldja az iskolázatás infernóját, amelynek Hádese szülők és gyermekek könnyeitől duzzad, közszabadságokat ad és autonómiát teremt a hadizóna és a korcs és torz közigazgatási önkormányzat helyett, amely a kisebbségi nyelvek használatát nemcsak a külföldön kiadott propagandafüzetekben és a külföldön elhangzott külügyminiszeri beszédekben, hanem az ország határain belül is megengedi hatóságoknál, iskolákban, bíróságnál, amely

lehetőséget nyújt, hogy a kisebbségi intellektuel is lelje honját a hazában, munkát és kenyeret kapjon.

Mi nem esünk kétségbe, hogy jöhet egy rosszabb is. Mi reméljük, hogy jöhet egy jobb is. Mi próbát akarunk tenni, mi szabadon, saját tetszésünk szerint választani akarunk, hogy ki jöjjön. Köszönjük az értünk való aggodalmat, de mi meg akarunk birkózni a bajjal, mi szembe akarunk nézni ezzel a veszedelemmel. Nincs ma ország, amely nyolc éves kormányokra volna berendezve és Bratianu és Constantinescu mégis még újabb négy évig akarnak uralkodni. A népek nagy konvulziója idején nem ülhet egy kormány a közvélemény ellenzése, vagy elitkászása, letompítása, elfojtása mellett a hatalmon. Walpole, az ifjabb Pitt, Richelieu, Metternich, Tisza Kálmán kormányozhattak tíz-tizenkét évig, mert a nyugodt régi berendezkedés malmában örölteket és sem a háború utóhullámai nem tornyosultak, sem nemzetek és osztályok vergődései és életküzdelmei nem dübörögtek Európa felett. De a napoleoni háborúk elseperték Pittet, a francia pénzügyi korhadás megbuktatta Richelieut, Páris megrázkódása kiverette Metternichet és a gentry felett uralomra törő városi polgárság új eszméiről a mai epochában, Európának aránylag kényelmes, csöndes időszakában voltak hosszú ideig miniszterelnökök, ami azt bizonyítja, hogy a kormányok uralmát összefüggő egységes európai konstellációk determinálják. Mihelyt a békés kérdések lehetősége megszűnt, bukniok kellett. Távoznok kellett annak idején Richelieunek és Metternichnek is, pedig még parlamentjük se volt, amely kellemetlenkedett volna nekik. Csak Constantinescu és Bratianu hiszik, hogy ők a mai örökös diplomáciai konflagrációk és a belső nemzetiségi- és osztály-kavargások sodrában még évekig kormányon maradhatnak, az ismeretes választási eszközökkel, hogy akkor, amidőn Európa egyik része — Anglia és Franciaország — a politikai váltó-gazdaság fénykorát éli, ahol munkáspártok és konzervatívok, szociáradikálisok és ultra-nacionalisták váltják fel egymást, ők itt Európa keletén a megkövesedett kormányzás rendszerét folytathatják csak azért, mert jöhet még egy rosszabb is.

Politikai indiszkrécio a locarnói konferencián

Egy olasz lap megszerzte a nagy titokban tartott biztonsági szerződések tervezetét

A locarnói konferencia második napi ülése meglehetősen rövid ideig tartott és ezt azzal magyarázzák, hogy Stresemann német külügyminiszter a tárgyalások folyamán kimerült. A másfél óráig tartó ülésen szinte kizárólag azt vitatták, hogy miképpen lehetne az egyes olasz és belga lapokban megjelent indiszkréciokat megelőzni. Eppen ezért az ülés végén annak összes résztvevői a legszigorúbb titoktartást fogadták. Az említett

indiszkrécio egy belga szerződésre vonatkozik, melyet az olasz lapok úgy tüntettek fel, mintha valami éle volna Franciaországgal szemben.

A római Epoca locarnói tudósítója azt jelentette lapjának, hogy alkalma nyílt betekinteni a biztonsági szerződésekbe és megállapítása szerint a szerződés 6-ik és 11-ik szakaszai a legfontosabbak, mert

Németország viszonyát szabályoz-

zák a többi hatalmakhoz. A 11-ik szakasz például arról szól, hogy a biztonsági szerződés csak akkor lép életbe, ha Németország csatlakozik a Népszövetséghez.

Németország nagy súlyt helyez arra, hogy ne emlegessék folyton Belgiumot és Franciaországot az egyik oldalon együtt, Németországot a másik oldalon egyedül. A szerződés egy másik pontja szerint a támadó fél szerepét a javaslat úgy írja körül, mintha kizárólag Németország jöhetne figyelembe támadó félként. Ezzel szemben a német delegáció a meghatározás olyan módosítását kívánja, amely mellett Franciaország is szerepelhet támadó félként.

Sok szó esett azokról a rémhírekről is, melyeket Stresemann betegségről, vagy éppen az ellene intézett merényletről terjesztettek. Kiderült, hogy a hírlapírók közé keveredett politikai ügynökök, legfőképpen longevelek terjesztették a kalandos híreket Stresemann német külügyminiszter betegségről. Ezekről indult ki aztán az a szóbeszéd, hogy Stresemannnak diplomáciai betegsége van és hogy a biztonsági konferencia már a megnyitás napján meghusult. Stresemannról különben már az orvosok megállapították, hogy a hirtelen éghajlatváltozás következtében lázas. A konferencia vezetősége utasította az irodát, hogy a kútmegfigyelésnek egyszer és mindenkorra vessen véget és hogy a befurakodott álhírlapírókat és politikai ügynököket utasítsák ki.

Néhány lap külföldi munkatársának sikerült meginterjúvolni Stresemann külügyminisztert, hogy mik az impressziói a tárgyalás eddigi menetéről. A német külügyminiszter azzal felelt, hogy a 3-ik osztályba járó tanulórol még nem lehet semmi határozottat mondani, várni kell, amíg az a 8-ik osztályba kerül.

A legközelebbi ülést csütörtökön tartják és azon Skirzinsky lengyel és Benes csehszlovák külügyminiszterek is részt vesznek.

Hír szerint Mussolini is Locarnóban érkezik a szerződés végleges aláírására. E hírrel kapcsolatban nem tartják kizártnak, hogy Franciaország külön biztonsági szerződést köt Olaszországgal a Brenner-hátra nézve.

HEPES ELEK
orvosi kötszersz, Sas-passzage 20.
Saját készítmény

sérvkötők, háskötők
gummiharisnya, speciális
kötszerek, női és férfi övszerek.

* A tanulóiúság figyelmébe. Vegye meg a dr. Cherestiesiu Román-Magyar szótárt, mely szótár a legjobb és egyetlen segítőeszköze a magyar tanulóiúságnak a román nyelv nyelvtani elsajátításához. Ára köve 295 lei. Iskolák részére kibocsátott szelvény ellenében kedvezményes ára köve 220 lei. Kapható a Hegedüs Hírlapirodában.

Bukarestben tartják a kisebbségi uriasszonyok kongresszusukat

Az erdélyi sajtó a közelmúltban sokat foglalkozott Cantacusino hercegnő ismeretes felhívásával, melyben — többek között — Erdély kisebbségi uriasszonyait, a nőegyletek, humanitárius intézmények vezetőit is egy közös és nemes akció megbeszélésére hívta fel. A hercegnő első felhívásában a magyar kisebbséghez tartozó uriasszonyok elhatározására és szabad akaratára bízta, hogy a találkozást, illetve megbeszélés helyét, idejét maguk határozzák meg. Ezek után Erdély és Bánát területén meg is indult az előkészítés munkája. Minden nagyobb városban a nőegyletek értekezletet tartottak, kijelölték reprezentáns személyeiket és nagy várakozásokat fűztek ehhez a kongresszushoz, melynek megtartására legalkalmasabb helynek Brassót vélték, mely város Erdély és az okiráltság határai között van.

Tegnap azután Cantacusino hercegnő levelet intézett Bethlen György grófnéhoz, melyben tudomására adja, hogy az ősszejevel helyét — eddigi felfogásával szemben — maga szeretné meghatározni és levelében közli, hogy a szóbanforgó kongresszust

Bukarestben tartják meg október 23—24—25 és 26-án.

Egyben arra kéri a hercegnő Bethlen grófnét, hogy az ülésre 20—25 uriasszony jelenjen meg, a lehetőség szerint.

A helyzet az, hogy eddig mintegy hatvan kilenc nőegylet lépett akcióba a kongresszust illetően és most kétségek, hogy a megjelölt nagy számban levő nőegyletek hogyan fog-

Leszállított kivitteli illetékek

Bukarestből jelenti a Rador: A legiőbb gazdasági tanács tegnap délután Constantinescu Alex földmívelésügyi miniszter lakásán értekezletet tartott. Az ülésen megjelentek Bratianu Vintila és Tancred Constantinescu miniszterek, valamint Anghelescu ipartügyi államtitkár.

Az államtitkár betérjesztette az új termésköltségek statisztikai jelentéseket, valamint a kivitteli tarifával kapcsolatban ismertette a többi exportőr államok viszonyait is. Az előterjesztés után a bizottság elhatározta hogy az árpa kivitteli illetékét 20 ezer leiről 12 ezer leire szállítja le, a tengeri kivitteli illetékét agyanannyira, a bab kivitteli illetékét 15 ezer leire redukálja. A buza és a zab kivitteli tarifája változatlan marad, a repce, köles és szarvasmarha illetékeinek megállapítását a mai ülésre halasztották. A megállapodásokat a mai tartandó minisztertanács fogja ratifikálni.

Bukarestből jelenti: A legiőbb gazdasági tanács még a következő kivitteli illetékeket szállította le: Köles vagonja 15 ezer lei helyett 12 ezer lei. Bab huszezer helyett 15 ezer, lencse 20 ezer helyett 15 ezer. Olajpogácsa 25 ezer helyett 15 ezer, repce 30 ezer helyett 20 ezer, maláta 20 ezer helyett 10 ezer lei. Eddig az alma vagonja után 500, a körte után 800 lei kivitteli díjat kellett fizetni. A jövőben bármilyen gyümölcs vagonjának kivitteli díja 200 lei. Az élőmarhák kivitteli díját darabonként 8000 leiről 4000,

leire kiválasztani — a limitált számhoz képest — megfelelő reprezentánsaik. A levélben azt is írja a hercegnő, hogy a megbízottak szabályszerű meghatalmazással legyenek ellátva és hogy a kiszemelt urhölgyek román nyelven tegyék meg előterjesztéseiket, de az a románon kívül még magyar nyelven is megtehető.

Továbbá kifejezetten és aláhuzottan érinti a hercegnő ama kívánságát, hogy az előterjesztendő jelentések különösen kimerítően foglalkozzanak a gyermekvédelemmel, gyermeksegélyezéssel és azok megszervezésének kérdésével. Továbbá mindazzal melyek az anyák, az asszonyok segítésére vonatkozik. De különösen súlyt helyez a hercegnő arra, hogy elsősorban a gyermekvédelemnek, a gyermekek nevelését, azok iskolai tanításának összes lehetőségeit vitassák meg és foglalják össze erre vonatkozó észrevételeiket, tapasztalataikat és indítványokat a jelentésekben. A megbeszélések egyébként nyilvánosak lesznek.

Cantacusino hercegnő levelének vétele után a magyar kisebbséghez tartozó uronők tegnap értekezletet is tartottak Kolozsváron és úgy határoztak, hogy még egyszer megkérlik a hercegnőt, tegye a megbeszélések helyét Brassóba. Továbbá úgy döntöttek, hogy az előterjesztések nyelve román és francia lesz. Úgy döntöttek végül, hogy az összes kisebbségi iskolák, ovodák kívánságaira, sérelmeire nézve, a kongresszus nevében Pálffy Gyula és Gulácsy Irén, a kiváló írónő, a Nagyvárad illusztris munkatársa tegye meg, mint megbízott delegátus, előterjesztéseit.

illetve 5000 leire szállították le. A sertéseké pedig eddig két kategória volt: a száz kilón felüli sertés kivitteli díja 1400, az ezen alulié 1000 lei volt. Most bármilyen súlyú sertés kivitteli díja 800 lei. A legiőbb gazdasági tanács ezen intézkedése már érezhető is a pénzpiacon és az angol font árfolyama 1080 leiről 1020 leire esett.

Az elcsatolt biharmegyei községek iratainak kiadását kéri

Biharmegye felosztásából erednek azok a tanácskozások, amelyeket a két ország kiküldötti folytatnak Nagyváradon. Az utolsó értekezleten a delegációk nem tudtak meg egyezni a jobb instrukcióért fordultak kormányukhoz. Tegnap kezdték meg újból a tanácskozásokat, amelyen Romániát Hodor Viktor vezértárgyaló, Magyarországot pedig Csátary Béla dr. kormánybiztos képviselte, megjelentek azonkívül Erney h. kormánybiztos, dr. Molnár Imre főjegyző és a szakemberek. A kölcsönös engedékenységgel nyilvánult meg a tanácskozásokon a valószínű, hogy 26 milliárd korona lesz az összeg, amelyet Románia a vármegye értékéért fizet. A tanácskozások péntekig befejeződnek.

Október 11-én kezdődnek az új tárgyalások, amelyekben Magyarország a Romániához csatolt községek telekkönyveinek és anyakönyveinek kiadását kéri. E tekintetben a meg egyezésnek nincs akadálya.

* Szabók és szabónők figyelmébe! Megérkezett a legújabb Chic Parisien. Kapható a Hegedüs Hírlapirodában.

Dorian filmszínház

Monumentális film!

Ma, csütörtökön premier

A REJTELMEK ORSZÁGA

Pazar kiállítású film 6 nagy felvonásban. — A főszerepben: Beregi Oszkár, Bánky Vilma, Erika Gläser.

Tibet országa. — A Dalai Lámá vallásos szertartása. — Báb-színház. — A kokott, akiből nőegyleti tag lesz.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Jön: „CLEO” Pola Negri régen várt filme.

Az országos mérnök-kongresszus második napja

Az országos mérnök-kongresszus második napja kedden reggel 9 órakor kezdődött meg a városháza dísztermében.

A kongresszuson Banescu bukaresti vezérigazgató elnököl.

Először az Ut és Hidépítő mérnökök egyesületének múlt évi tevékenységéről számolt be Nicolau titkár. Az egyesületnek 102 tagja van és az anyagi helyzete biztosított. Az egyesület két szempont vezeti tevékenységében: a nemzeti technika és gazdaság előbbrevitele. Köszönetet mond Banescu elnöknek az egyesület érdekében kifejtett munkásságáért.

A jelentés kifejti, hogy a közlekedési utak fejlődésének legnagyobb akadályai a mérnökhiány. A háború és béke közötti átmeneti állapot még nem ért véget, de minden a legjobb irányban halad. Bizonyos, hogy az 1926 év meg hozza a teljes konszolidációt.

Ezután a napirend legfontosabb pontjára tért át a kongresszus.

Az új közigazgatási törvény ugyanis alapjában megváltoztatja az eddigi rendet.

A vezérigazgatóság egy szabályzatot dolgozott ki, amely megvilágítja a törvény intencióit. Ezenkívül részletes tervet dolgozott ki az utak építésére és a kőbányák kihasználására is.

A szabályzat kettőféle utat különböztet meg. Az úgynevezett nagyforgalmi (állami) utat, amely bekapcsolódik a nemzetközi utálózatba. A szomszéd államok már több ízben felhívták a kormányt, hogy ezeket az utakat helyezzeék jókárba. Az ilyen utak ma már 12500 kilométer hosszúságban futnak az országban. Ezeket az állam tartja fent. Azután következnek az úgynevezett kisforgalmi utak, azokat a megye tartja fent, de a legtöbbet alapjában kell újból megjavítani.

Nicolau titkár: Kifejti, hogy a közigazgatás egységesítése hozott törvény nem hozta meg az utak egységesítését is.

A kongresszus egy tervet kell, hogy kidolgozzon, amelyet a kormány elé juttassanak és kérjék, hogy az ut- és hidépítés ügyét a jövőben e szerint szabályozzák.

Hosszu vita indult, amelyhez Banescu elnökön kívül Tudor, Chirculescu, Dumitrescu, Sintiu, Niculescu, Chircolas (brailai), Gavra (nagyvárad), Iliet (focsani) mérnökök és Nicolau miniszteri aligazgató szólnak hozzá. A tervet ezután elfogadta a kongresszus.

A kongresszus délután fél 5 órakor folytatja az üléseit.

A Kereskedelmi Csarnok akciója a nagyvárad-aradi vasútvonal kijáratában

Lapunk egyik legutóbbi számában megírtuk, hogy milyen bízhatatlanságban állapottban van a vasútvonal Nagyvárad és Arad között. Már akkor felhívtuk az illetékes tényező figyelmét erre a helyzetre és kértük az érélyes beavatkozást.

A vasúti forgalom zavartalansága elsősorban a kereskedelem érdeke és nagy örömmel látjuk, hogy legelőször éppen a Kereskedelmi Csarnok csatlakozott az akciónhoz. Fried János dr., a Csarnok titkára átiratolt intézett az Arad-Bánati Kereskedelmi Testülethoz. Szövegségéhez és az Aradi Kereskedelmi Testülethez és indítványozta, hogy intézzenek közös emlékiratot a kormányhoz és a C. F. R. vezérigazgatóságához, amelyben mutassanak rá a tarthatatlan állapotokra és kérjék a vasútvonal azonnali renoválását.

Reméljük, hogy a Csarnok akciója eredményes lesz és éppen az akció sikere érdekében célszerűnek látnánk, ha elsősorban Mosoiu miniszterhez fordulnának, akinek nagy része van abban, hogy a vonal kiépült és bizonyos, hogy hamarosan rendbe is hozhatja azt.

* Megjelent Bashkirtsefi Mária „Intim vallomásai”. A világhírű „Napló”-ból kihagyott intim részletek első szerelméről. Ara 150 lei. Kapható a Hegedűs Hírlapirodában.

* A frankfurti vásár kedvezményes utazási ideje szeptember 28-tól október 12-ig. Jegyek, igazolványok a napi kurzuson a Hegedűs Hírlapirodában. Telefon 458.

A Magyar Párt előkészületei a választásokra

Ugron István beszámolója

Kolozsvárról telefonálják: A Magyar Párt elnöki tanácsa szerda délelőtt 11 órakor ült össze Ugron István elnöklésével. Beülten György dr., Sándor József, dr. Gyárfás Elemér, gróf Vass Béla, dr. Roth Hugó, dr. Várady Aurél és dr. Deák Gyula vettek részt a gyűlésen.

Ugron István elnök beszámolt stockholmi és genfi utjáról. Elmondotta, hogy Geniben a kisebbségek sérelmeiről szóló memorandumot átnyújtotta Colban Ericknek, a Népszövetség titkáranak, aki megígérte, hogy a legközelebbi ülés elé hozza azokat. Tárgyalt ezenkívül Duca külügyminiszterrel is.

Sándor József ajánlja, hogy meleg jegyzékonyi köszönetet mondjanak az elnöknek munkájáért, amelyet a magyarság nagy érdekeiért fejtett ki. Ezután áttért az érettségi vizsgárról való beszámolóra. A vizsgák emberietlenek voltak és a diákoktól az egyetemi, doctoratusi, diszertáció tételét követelték, holott a miniszteri rendelet határozottan kimondja, hogy csak a miniszterleg engedélyezett tankönyvek anyagát szabadna kérdezni. Bejelenti, hogy a parlamentben erős harcot kezd az érettségi törvény ellen és bizonyos, hogy ebben a román képviselők is támogatni fogják, mert épp olyan súlyosan érinti a román diákokat is a törvény szigorja. Beszámol ezután a diákokat segélyező akció eredményéről is.

A párt közoktatási osztályának iparostanonc alosztályát megszervezték és annak vezetésére Rácz Mihály kolozsvári építésszt kérték fel.

Dr. Deutschik Géza, a kalotaszegi tagozat kiküldötte arra kérte az elnöki tanácsot, hogy részvételben a tárgyalásokon. Rövid vita után ezt megengedték neki. Deutschik beszámol a kalotaszegi tagozat működéséről és álláspontjáról, melyet a községi választásokkal szemben foglalnak el.

Délután 4 órakor folytatja az elnöki tanács a tárgyalást, amikor a községi választások előkészületeinek megítéléről tárgyalnak.

A Magyar Párt elnöki tanácsának üléséről a következők jobb részleteket kaptuk:

Dr. Deutschik Géza, aki a kalotaszegi bizottság nevében Lepadatu vallásügyi miniszterrel hosszasan tárgyalt, arra kérte az elnöki tanácsot, hogy ezekről a tárgyalásokról beszámolhasson. Ez a gesztus a kalotaszegi közlekedési jelent és az ellenzéki akció beszüntetését. Deutschik elmondta a Lepadatu miniszterrel folytatott tárgyalások eredményét. Az ő kérdésük az volt, hogy ahol a magyarság többségben van, önálló listával szavazhassanak, ezenkívül több kerületet is megkapjanak. A párt elnöki tanácsának az álláspontja az, hogy e tagozat nem tárgyalhat külön. Deutschik kijelentette, hogy tárgyalásokról szó sem volt, csak magánjellegű beszélgetésről. Alávetik magukat a központ álláspontjához.

Ezután leszögezte az elnöki tanács, hogy még egyetlen párttal sem kötött egyezséget. Tény az, hogy Ugron István tárgyalásokat kezdett a községi választásokra vonatkozólag, azonban ezek a tárgyalások nem fejeződtek be. A csucsi paktum nem tartalmaz erre vonatkozólag semmi megállapodást, mert amikor a paktumot kötötték, még nem gondoltak erre. A Magyar Párt természetesen hajlandó minden politikai párttal tárgyalni és a legelőnyösebb feltételt foglaj elfogadni. Az tény, hogy az avarcasanokkal szemben a Magyar Pártot köti bizonyos erkölcsi obligó, de ez nem jelenti azt, hogy ha kedvezőbb ajánlat van, ne fogadja el a párt.

Deák Gyula dr. a folyó ügyek keretében bejelentette, hogy a kivándorlási akció újból felénkült az országban, éppen ezért a párt a bras-

sói határozat értelmében elhatározta, átiratban kéri a püspököket, utasítsák az összes papokat, hogy a templomban tartssanak felvilágosító prédikációkat és beszéljék le a népet a kivándorlásokról. A párt felszólítja ezenkívül összes parlamenti tagjait, hogy a képviselőházban is tiltakozzanak a kivándorlási ügynökök garázdálkodása ellen és követeljék az ügynökségek koncessziójának a bevonását.

Bukarestből jelentik: A községi választásokra most már minden párt megteszi az előkészületeket. Maniu Gyula nem tudott éppen e miatt Bukarestből Kolozsvárra jönni. A szász és a végrehajtó bizottság tagjait október 13-ára és 14-ére Bukarestbe érkekezletre hívta össze.

A liberális párt szintén dolgozik. A kormány a Monitorul Oficialban közzéle a rendeletet, a mely szerint a választói névjegyzékeket október 11-én kell kiügyesztetni. E mellett megjelent egy másik rendelet is, amely szerint az előkészítő munkálatokat október 11-ig kell folytatni és ez alatt az idő alatt mindenkinek jogában áll okmányokkal felszerelve megjelenni a bizottság előtt és kérni a listába való felvételét. Ezt a rendeletet azonban a kormány csak egy mellékívre nyomtatta és ezt a mellékletet elrejtették a Monitorul Oficial minden példányába becsatolni, csak éppen a prefektusok és a liberális párt bizalmi emberei kapták meg.

Külföld

Rákosi Mátyás és harmincöt társa éhségstrájkjába kezdtek

Gummicsoveken keresztül erőszakkal ételek meg a letartóztatott kommunistákat

Budapestről jelentik: Rákosi Mátyás, a letartóztatott volt népbiztos és a kommunista szervezkedéssel megvádolt 35 társa hétfőn éhségstrájkjába kezdtek. Semmiféle ételt nem voltak hajlandók magukhoz venni és a fogházigazgatók hiába intézkedtek, hogy erőszakkal öntsének levest a kommunista rabok gyomrába. A gyakorlatlan fogházőrök nem bírtak a vadul ellenkező és kapálózó emberekkel.

Kedden az ügyészégi fogház vezetője a Mentő Egyesületől egy asszisztáló orvost és gummicsoveket kért. A fogház orvosa, dr. Ötvös József fejenként három liter tejből, két tojásból, 34 kockacukorból és két zsemlye beléből egy pépet készített.

Kedden délen először Rákosi Mátyást, Hámán Kálot és Weinberger Zoltán vették elő. A három ember hallatlan erőfeszítéssel igyekezett megakadályozni, hogy az orvos nyelöcsövükhöz csuszta a bevazelinózott gumicsovet. Az eljárás mégis sikerült és ekkor a többi foglyok tíz kivételével, elállottak a további próbálkozástól, abbahagyták az éhségstrájkot.

A fogházak vezetői vizsgálatot tartottak annak a kiderítésére, hogyan volt lehetséges az.

hogy a foglyok egymással érintkezhetnek és a közös tervben megállapodhattak.

A kommunisták kivétel nélkül megtagadták a magyarázatot. Rákosi és társai azért indították meg a strájkot, mert nem tudnak érintkezni védőikkel és hozzátartozóikkal.

Azt hiszik, hogy az éhségstrájkot tovább

Apolló mozgószínház

5, 7 és 9 órakor.

SLÁGER!

Ma, csütörtökön Mae Murray parádés szerepe a

SLÁGER!

PÁVAKIRÁLYNŐ

Hatalmas 8 felvonásos társadalmi drámában. — Egy táncosnő története. Gyönyörű toalettek, fényes variété előadások. — Izgalmas mese. — A főszerepekben: Mae Murray, Monte Blue.

folytató tiz fogoly magától meg fogja változtatni magatartását és erőszak nélkül magához veszi az éltét.

Harminc milliárdos lopás a diósgyőri vasgyárban

Miskolcra jelentik: A diósgyőri magyar állami vasgyár üzemében milliárdokra rugó lopásokra és panamákra jöttek rá, melyeknek számai évekre nyúlnak vissza. A vasgyár igazgatósága a rendőrségen jelentést tett, melynek érdekes előzményei vannak. Ezek óta nagy elkéserevést kelt a vasgyári munkások és tisztviselők körében, hogy egyes alkalmazottak, akikre újul mutattak, nagy vagyont harácsolnak össze és milliárdokra rugó ingatlanokat vásároltak. A munkások körében általánosan lopásokról, visszaélésekről és panamákról beszéltek, amelyek a magyarországi kurzus-idők első évére vezethetők vissza, amikor a vasgyár állandóan rekompenciációs üzleteket csinált. Amikor Zsoldos István neveztek ki a diósgyőri vasgyár igazgatójává azzal, hogy ott rendet és tiszta helyzetet teremtsen, az új igazgató hivatalbalépése után nyomban a névtelen levelek egész tömegét kapta, amelyek arra hívták fel az igazgató figyelmét, hogy a gyár kapuin milliós értékek képviselő kész és félig kész árut lopnak, illetve csempésznek ki.

A gyárigazgató meg is indította a vizsgálatot és meglepő raziákat tartott éjszakai idején, kora hajnalban, amikor a gyárban nem számítottak arra. A gyárigazgató előzetes kutatásai alapján a vasgyári rendőrség házkutatást tartott az egyik gyári tisztviselő lakásán, ahol a gyárból kicsempésztett milliós értéket képviselő számlákra, gyári árúkra akadtak. Az illető tisztviselő ellen rögtön megindult a fegyelmi vizsgálat és megállapítást nyert, hogy részben a gyári kapukon csempészték ki az árúkat, részben egyes tisztviselők mások részére, de a maguk számlájára magánrendeléseket eszközöltek. A nyomozásban, amely hetek óta folyik, tiszta kép még nem alakult ki, azonban 5 évre visszamenőleg már az eddigi adatok szerint is 25–30 milliárdra becsülik azt az összeget, amellyel a vasgyárat ezekkel a manipulációkkal eddig megkárosították.

A rendőrség részletes jelentést eddig még nem adott ki, csak annyit tudhattak meg az újságok is, hogy számos előkelő fő-tisztviselő szerepel a visszaélésekben és feltűnést keltő letartóztatások várhatók. Egy későbbi távirat túlzottnak jelenti ki a lopásokról szóló híreket.

Újból kinevezik az alispánokat és főszolgabirákat

Bukarestből jelentik: Crasnariu államtitkár és Dimitriu, a közigazgatási reform végrehajtó bizottságának elnöke, valamint Modolea vezérigazgató a reform végrehajtó rendelkezések befejező részén dolgoznak. Most már bizonyos, hogy a reform emelte a közigazgatások számát. Néhány nap múlva rendelet jelenik meg, amely végleg megállapítja ezeknek a járásoknak a területét.

Ezután a tisztviselői kinevezésekkel foglalkozott a bizottság. Bukovinában például az eddigi 11 megye helyett csak 5 maradt meg és így a prefektusok új kinevezése is aktuális lesz. Easonlóképpen ki fogják nevezni újból az alispánokat és a főszolgabírókat az ország egész területére, ezek a mostani üzleti osztálynak megfelelő beosztást fognak kapni.

Hasonlóképpen dönteni fog a bizottság a bánai vármegyei új beosztásáról is. Maga Bratianu jogi miniszterelnök lent volt Temesváron, ahol ebben az ügyben személyesen tájékozódott.

A pincér vakmerő szemtelenséggel rándította fel röhegye a vállát, amikor megrázta az ebédre hívó csengőt:

— Lehet ebédelni kérem. — A hajó Póla közelében akkor imbolygott a legjobban. Egy délnémet zsidón, tul a harmincon, üvöltve vetette magát a csupasz fedélzetre, hasra fektült és nem akart feltápáskodni. Egy kis vörös kalapos francia lány, amíg a mamája egykedvűen cigarettázott a lieges-tuholn, csendes szívajdító nyögéssel borult a kajütök lefelé vezető lépcsőire. Úgy terjedt a rosszullét, mint a ragály. Pedig kint a nyílttengeren, tul Cerső szigetén, a hol csak néhány nyomorúságos halászviskó tapad komoran a kopár sziklához, egy-két órával előbb a tenger új utasai még tele voltak a gyönyörűségtől. Mint a vasut rohanó táviróoszlopait, a karfán kikölyöklőve számolgatták az áttetszően kék Adrián a sorbaültetett szivacsokat, mások repülőhalat kerestek a reggeli kifli maradványaival.

A tenger meglátni: — másodszor lépni be az Élet kapuján. Csupa örömet kereső gyermek még előbb és aztán mennyi fájó gyomor, mennyi szédülő fej. Csak a fascista diákok trombitálnak, énekelik az indulót szüntelen. Fekete ingükön ég-színű nyakkendővel viselnek ezek a mindaddig szimpatikus gyerekek, amíg az egyik tizenöt éves kölyök fel nem ugrik a hajókémény egy kigúró párkányára — politikai szónoklatot tartani. Heves és erősen gesztikuláló beszédéből csak két szó cseng ki ismerősen és minduntalan: Benedetto Mussolini. Aztán tragikus nevetséges, amikor a felsőosztályosok mellett kis poccolisták is pirosan lelkesednek:

— Ejja, ejja, hollala!

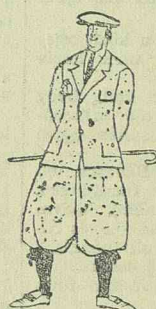
És következik újra az induló. Hosszan, vég-nélkül, unalmasan s maguk az olaszok azok, a kik szemrebbenés nélkül való rezignációval hall-

Ethiopiai dandy

Spanyol gavallér

Örökifjú amerikai

Brazíliai kávékirály

Amerikai skót Velencében

gatják a fascizmus apró hiveit, a politizáló liceumistákat. Nem kell azonban azt gondolni, hogy a fascisták valami veszedelmes terror legények. Állás nélkül maradt tisztviselők, dologkerülő falusiak töltik ki a kormánymilícia szervezőit, akik jól megélik minden munka nélkül Mussoliniból és Mussolini még jobban megélik ezekből a váltakozó életkorú vállalkozó szellemű és a produktív munkától most már végleg huzódózó kalandorokból. Egy olasz ismerősöm mesélte, aki maga is benne volt a fascista szervezetben, hogy a nacionalista mozgalom mögött apró és rangszerint nagyobbodó üzletek huzódnak meg. De semmiféle vallási tendencia sem. Az antiszemitizmus ismeretlen előttük és a fekete fezes, rojtos, egykori bosnyák katonáinkhoz hasonló bricseszes fascisták között számos zsidó vallású is van. A gyakran szakadás, izsözsmű fascista tiszték pedig némelykor egyenesen valami tábóri rabbinushoz hasonlítanak. Magam figyeltem meg a fiume molón, a mikor egy feketeingés elmerült egy szabályszerűen kattanós polísi bálmatába. A polísi ruhájáról ítélve, hosszú selyemkabátjáról, vadonat nagyszélű bársonykalapjáról s a kopottabb csacsenerről, a titkárjafelől, aki állandóan kíséri, igen gazdag lehetett. A ritka látvány s a ma már valóban komikus öltözet nevetésre ingerelte a fascistát, aki — diszkretea elfordult és tenyerével eltakarta az arcát, nehogy önkéntelen nevetésével az Itáliában szokatlan öltözközt zsidót megsejtse.

A fascistáknál Olaszországban sokkal érdekesebb látni és bámulnivalók az amerikaiak. Azt hittem már az Eneon nélkülok fut be Velencébe, de Brioni táján feltűnik egy propeller. A propellerről egy, sereg nő zudul a hajónkra.

Uton Velencébe

Amerikaiak. Angol szóval telik meg a fedélzet, vannak vagy tizenöt, de már ók az urak az Eneon. Az európaiak, győztes és legyőzött al-lambeliek néma és irigy tekintettel kísérik, ahogy Amerika átveszi az uralkodást. Tizenöt lehetnek három-négyszáz ember között, de már övék minden zeg-zug, rendetlenkednek, lármáznak s egy tizenhat éves leány elsősorban könyakot rendel.

— Ko-nyák, — mondja a pincérnek s a pincérek számára meghalt mindenki az amerikaiakon kívül.

Sovány a 16 éves lány, az excentrikusságig az és gyapjuharisnyát visel. Mint a néne s még egynehányan, mert ez is egyike a legújabb divatörletnek. Roppant csunya, de viszont igen drága. Ez a két feltételt okvetlen kiegészíti egymást, hogy a divat akceptálja-siklnek, mely az eleganter welt számára elengedhetetlen. Aki nem színes, durván szőtt gyapjuharisnyát hord, azon selyemharisnya van. Persze nem 12 lírás olasz, hanem 80 lírás francia gyártmány. Nem halk tónusu, finom, zárkózott emberek ezek az amerikaiak. Zsvajukban benne cseng a dollár. Aranyaik fénye úgy villan meg, mint hajdanán a meglelt nemes urak oldalán az ékes fringia, amely jelenlétében elhallgat a polgár. De az európaiak csendje nem a tisztelet, nem utat engedő respektus, nem az. Győző és legyőzött népek ebből a fölünyes rendezkedésből irigy bálumattal értik meg, hogy a vértengeréből csak Egy került ki diadalmasan: Mi Urunk a Dollár.

Senki sem csodálkozik már, amikor előkerül egy csinos kis kézitáska, négyzetletes, mint valami album. A kézitáska tulajdonképpen gramofon és ez a tisztahang, nem recsegő, legfinomabb model a legújabb jazzokat kivétel nélkül tudja.

— There is a very pretty boy!

Ott van egy szép fiú és a hajó más sarkában is van egy. Gyorsan megy az ismerkedés, a bemutatkozás és a szűk fedélzeten megkezdődik a tánc. A sok friss original jazz közt felcseng egy ismerős is:

Katóka légy a ba-ka-tóka
Katóka légy a ba-ka-tóka
Légy a babám.

Természetesen nekik az eredeti szöveggel. Amerika táncol az Eneon. Lassan felgyulnak a csillagok és a nyílttengeren száz kilométerrel már felszikrázik Velence. A megkopott francia frank meghajtja magát a gömbölyű arcú dollár előtt és az új ruhába öltözött márká is szerényen oda-oda dörgölözik. A vér nem válik vizé. De mintha a gyors dohogással megiramodó karsu velencei hajó alatt vérré válna a víz, tenger vérré az ostromló hullámok. Amint haragos vakikantással, mint valami hatalmas bozontos kutya a tánc forgatagában a dollár uszálja után kapnak.

A korlátokon azonban megtörik az erejük és ernyedten hullanak vissza. A társadalom tudja alkalmazni korlátait. Egyebet se tud ma már alkalmazni, hiszen egyre több a munkanélküli és egyre kevesebb a munkanélküli segély. De 1925 szeptemberében ragyogóan kék diadalív alatt fashínok, conduttorek, portások, pincérek, gondolások, jegyszédők, jegyliukasztók, utcai-árusok, szárazbúdi és tengerikalauzok s más rablovézérek közé reggel hattól este fél tizen-egyig tartó ut után befut és horgonyt vet Szent Márkus örök városába kispolgári életünk álom-hajója.

Bárdos László.

Kisenev

Amikor néhány évvel ezelőtt a világ itélőszéke elhatározta, döntött állampolgárságom ügyében, egy este hazamentem s magamra huztam a takarómat. Számadást tartottam az új városokra tekinthetek. Mit nyertem én a történelmi változással, aki író vagyok? Vannak-e Romániában városok, amelyek belejátszottak a hozzám legközelebb eső gondolatokba, az irodalomtörténetbe?

Constanza volt első állomásom, ahol az otthoniaság érzését megtaláltam. Constanza, a római Tomi, ahol Ovidius ette a száműzetés keserű kenyerét a széles tengerparton. Tomi-Constanzából északra indult gondolatom. S mentem megdögltem, míg egy másik nagy száműzött által megszentelt várost nem ért el kutató képzeletem.

Kisenevet.

A nagy orosz költő, Anyegin Eugén írja, Alexis Puskin fogadott. Ő is exiliumban volt a cár kegyéből, nem csoda, ha távol a Néva-parttól tularadó vendégszeretettel marasztalt kiellen egydűségében. Tatjánáról beszélt s a cári udvart szította, ahova másodíz öse Alrikából került legnagyobb szerencsésülésére.

És én Alexis Puskinon keresztül fölötte megdögltem Kisenevet. Szinte magaménak tartottam poros utcáit, széles tereit. Akkor legálább is azt hittem, hogy Puskinért szeretem Kisenevet.

A napokban azonban megjelent a „Besszarabiai Történelmi Emlékek Bizottságának” kiadásában Ciobanu professzor könyve ezzel a címmel:

„Kisenev”

Ciobanu tanár könyve kimutatja, hogy Kisenev város nem orosz, hanem magyar eredetű. Amikor erre az újdonságra részemtel, első pillanában számatat tátottam a meglepetéstől. De csakhamar széles mosolyra torzulnak arczaim.

— Ahá! — gondoltam. — Most már értem a dolgot, miért szerettem Kisenevet. Nem is Puskin miatt rajongtam ezért a debreceniesen lapos orosz városért, hanem valami tudatalatti atavizmusból bizonyára azért, mert egykor valamelyik ősym járhatott arra felé s érezetén jól magát Kisenevben. Hiszen, ha egy román professzor magyar eredetűt fedez fel egy romániai városban, abban igazán kell lenni valaminek!

Ciobanu professzor pedig hamisítatlan historikus szenvedéllyel vitatja, hogy Kisenev nem ukrán, se nem tatár szóból származik, hanem a magyar Kisenéből. A magyar telepesekektől a tizenharmadik és tizenegyedik évszázadban szinte hemzsegett a Bacului-völgy. Nagy magyar rétegek létezését mutatja ki Ciobanu az említett korban Kisenev egész környékén, aminek bizonyosságát a Kisenev közelében fekvő Miklósné és Mikóc, valamint egész sereg más, ma is magyar hangzású községnevet felsorol.

No — gondoltam magamban — ez aztán igen derekas dolog. Történelmi közömet a hivatalos román tudomány még Besszarabia fővárosára is elismeri. Mégis csak igaz lehet annak a Duca urnak, aki oly sok szepet beszél össze Genfben a romániai kisebbségek respektálásáról!

Már-már olyan magasba lobbogott nemzeti lelkesedésem Ciobanu professzor ur könyve olvasásán, hogy Puskin is szerettem volna vele kiperzselni Kisenevből. És Puskin Sándorral egyetemben az oroszoktól is kész lettem volna elperelni Chisineu-Kisenevet.

De akkor eszembe jutott, hogy a multkor Aradról Váradra utazóban, amikor a vonatunk ismét kiskidott az aradmegyei Kisenőnél, a magyar eredetű Kisenő állomásán, ugyancsak ezt a városnevet olvastam, hogy Chisineu.

Szeretem a keresztneveket, de gyanus nekem, hogy a hivatalos történetírók nem azt szögezik le, hogy az aradmegyei Chisineut hívták ezelőtt pár évvel Kisenőnek, hanem azt bizonyítják, hogy a besszarabiai Kisenev volt Léti-nyolcszáz évvel ezelőtt Kisenő. Azokat a helységeket, ahol magyarok laknak, elromanzizálnak, de a magyar tömegektől ezer kilométernyire fekvő városokról szívesen elismerik a magyar eredetet. Egyelőre csupa óvatosságból úgy teszek,

mintha mitsem hallottam volna a besszarabiai Kisenev magyar eredetéről. Hallgatom, hagyom Kisenevet Puskin Sándornak és ajánlom maga-

mat a kisebbségközi megértés jókaratába Ciobanu professzor ur ellenére is.

Tabéry Géza.

Védőirat az agrárreform mellett

II.

A kisajátításokról szól a könyv következő fejezete. Ezt is fejlődési alapon tárgyalja Constantinescu. Az első kisajátítás a regátban 1917 július 20-án, Bratianuék jasi-i kormányzása idején történik. Csak vissza kell gondolnunk az akkori politikai helyzetre és rögtön látjuk, mennyire sándékosan tévedt könyve elején Constantinescu, amikor azt állítja, hogy „a romániai agrárreform a legtermészetesebb módon kapcsolódik bele az ország gazdasági fejlődésének folyamatába” és hogy ez az agrárreform nem kívülről jövő forradalmi nyomás, egyszóval nem külső behatás eredménye, hanem autociton gazdasági tünet. De kérdezzük: Vajon ha a hadihelyzet nem olyan, amilyen tényleg volt 1917-ben, a regátbeli földreform processzusának megindulása idején, vajon megjelenik-e a híres július 20-iki dekretuma Bratianunak a földosztásról? Sőt, tovább menve, második etapa: a 3697—1918. számú dekretum, szintén igazolja a fenti kérdésben foglalt feltételeinket.

Ezen a ponton egy kissé pártpolitikai izu momentumok kerülnek a különböző — mint már mondtuk is — igen alapos szakmunkába. Elmondja ugyanis, hogy Al. Constantinescu jelenlegi földművelésügyi miniszter (akinek a könyv ajánlja van) a Marghiloman-kormány parlament bíróság elé akarta állítani. Egy napon az öreg Constantinescut a bíróság elé vezetik. A bíróság elnöke megkérdezi tőle: mi a foglalkozása?

— Volt és leendő miniszter! — válaszol Constantinescu. E válasszal, a könyv szerzője szerint, Alexandru Constantinescu bevonult Románia történelmébe.

1918 december 14-én jelenik meg aztán a dekretum, amely az általános földreformot kiltatásba helyezi a regát és a csatolt területek lakossága számára. Az agrártörvény már nem szorul külön ismertetésre.

Constantinescu könyvének csattanója persze a végén van: a konkluziók. Röviden ideiktatjuk ezeket is, később téve rá megjegyzéseket:

Romániában Constantinescu konkluziója szerint — a gazdasági helyzet súlypontja az agrárreform következtében a nagybirtokról áttevődött a kis paraszti birtokra. Például, a regátban az agrárreform nyomán a kisbirtok az összes birtokoknak 80 százalékát képezi, míg Erdélyben a kisbirtok 49 százaléka az összes birtokoknak. Az általános egyenlő közvetlen és titkos választói jog megadja a polároknak azt a lehetőséget, hogy politikai meggyőződésüket kifejezésre juttassák. (Ezt az 1922. választás alaposan megcáfolta.) A parasztnak jutott ebben az országban a korlátlan ura a paraszt, tehát dominál gazdasági téren; korlátlan ura a haladásnak, tehát dominál szociális téren, emellett a jogrendnek elvitatathatlan forrása; végül politikai téren a közéletnek korlátlan ura. A paraszton nyugszik az állam épülete és a román nemzet jövője. Felméri az a kérdés (fűzi tovább konkluzióit a szerző), vajon a román paraszt el tudja-e viselni mindezt a terhet úgy, hogy az egyszóval állandóan megmarad és hogy a fejlődés normálisan tart? A szerző szerint a történelem megadja erre a választ. Ő úgy látja, hogy a 16. századtól a 19-ig a parasztság minden ellenséggel, kezdve a töröktől a vajdákig, sikerrel felvette a harcot. Bevallja Constantinescu, hogy még mindig nagyobb számban vannak olyanok, akik nem kaptak, mint azok, akik kaptak földet, tehát földműves-proletárius van a földreform után is. A termelésről beszélni megállapítja, hogy intenzív gazdálkodás nincsen másutt, csak egyes nagybirtokokon, míg a parasztlakó föld primitív módon dolgozzák meg a földet. Meg kell tehát adni — ugymond — a lehetőséget arra, hogy a munka intenzív legyen: szövetkezeteket kell teremteni, hogy a paraszt gépeket vehessen, meg kell szervezni a mezőgazdasági hitelt, speciális taktikát kell kirendelni minden parasztszövetség részére és végül a mezőgazdaság tudományos eszközeit egyre szélesebb téren kell népszerűsíteni.

téni. Ami a föld nélkül maradt parasztságot illeti, arra nézve azt ajánlja a szerző, hogy minél előbb el kell helyezni, mert egyrészt elhelyezkedik ugyan a megmaradt közép- és nagybirtokokon, de másik részük munkanélkül marad és felforgató elemmé válik.

Constantinescu a mezőgazdasági háziipar fejlesztésével szeretné megoldani ezt a problémát. Gyakorlatilag egy képzeli ezt, hogy kerületenként, vagy községenként mezőgazdasági ipari sejtet kell szervezni, amelyekben fel lehetne használni a földnélkül maradt mezei munkásokat és így el lehetne kerülni azoknak a városokba való özönlését. Beátja, hogy ilyenformán a mezőgazdasági proletariátust ipari proletariátus cserélt fel, amde, úgy véli, hogy ha már választani kell a kettő közül, akkor inkább a mezőgazdasági-ipari proletariátust választja, amely nem felforgató hajlamú, mert távol él a várostól, viszont a földdel sincsen olyan közeli vonatkozásban, mint addig. Helyesnek tartja a szerző, hogy az állam minden támogatást megad a kisajátított földek tulajdonosainak, hogy a kisajátított földért kapott járadék értékét mezőgazdasági iparvállalatba fektessék be. E körülményből, szerző szerint, a következő haszon származik Romániára:

1. Létrejön a mezőgazdasági kis- és nagyipar, amire azért van szükség, hogy feleslegessé tegye sok cikknek a külföldről való behozatalt.
2. Fel lehet használni a mezőgazdasági

Őszi reklámórák!

HAAS LIPÓT
LINOLEUM

es szőnyegkülönlegességi áruházában.

Főlerakat:

ORADEA-MARE

Bul. Reg Ferdinand 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA

Mélyen leszállított árak!

Felülőszzerű gummikabátok

a legnagyobb választékban, elegáns fazonban

Le 900 -tól

Vászosvászon

prima minőség, gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr. Le 100 -

100 cm. széles mtr. Le 125 -

115 cm. széles mtr. Le 145 -

Bőrvászon

Kárpitosok, kocsigyártók és könyvtörök részére

nagy választékban, 115 cm. széles Le 115 -tól.

LINOLEUM

szébbnél-szebb mintákban

67 centiméter széles Le 150 -

90 centiméter széles Le 190 -

Padlóbevonásra minidiszkrét, vagy parkettolinoleum 200 cm. széles négyzetméterenként Le 210 -

Naphat 250 - 300 cm. szélességben is.

Szőnyegek

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles Le 98 -

90 cm. széles Le 149 -

téglő szőnyeg „Buclé” Le 125 -

Otoman-takaró „Karamanie” Le 1600 -

Kát oldalt használható ebédőszőnyeg 200x300 méterben, nagyon szép mintákban Le 1230 -

Plüsch szőnyeg gyönyörű mintákban

200x300 Le 4300 -

Függöny szébbnél-szebb mintákban Le 570 -

Ezenkívül nagy választék faliszőnyegben, láb-
török, mindenféle gummiárk, tornacipők,
sarciópok, játéklabda, gummilabda stb. stb. etc.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Őszi kalapuidonságok
megérkeztek

Róth M. Utóda

Mária királyné-tér
Telefon 184

munkások feleslegét, amely a rendezésre mindig hajlamosan járják a falvakban.

3. A kereslet és kínálat törvénye alapján stabilizálni lehet a mezőgazdasági fizetéseket.

4. A mezőgazdasági-ipari termelés újabb nemzeti értékeket szoroz.

5. A kínálati és keresleti viszonyok kibocsátott járadékot új értéket nyertek.

E hangzatos konklúzióhoz illik néhány reflexiót fűzni. Mindenekelőtt a parasztnak, mint a termelés, a haladás, a jogrend és közelet korlátlan urának beállítása. Hogy a termelésnek (legjobb is a mezőgazdasági termelésnek) korlátlan ura lesz, azt lehetetlen volna észre nem venni, de vajon szabad-e a termelésnek urává tenni azt, aki önmaga sincsen tudatában a termelő erőinek? A termelésnek — még pedig, ami felé törekedni kell: a többtermelésnek elengedhetetlen feltétele a több kultúra, helyesebben az, hogy a paraszt ura legyen a kulturának. Ettől pedig még elég messze vagyunk — és ha ez sincsen meg, akkor egyenesen káros arról beszélni, hogy a paraszt az ura a haladásnak. Mens agitat molem! — és sohasem származott jó abból, ha fordítva volt! Nem kevésbé lehetetlen, hogy a közeletnek korlátlan ura legyen a parasztság, hiszen amugy is milyen könnyen a demagógok zsákmányul esik.

Csak becsületére válik Constantinescunak, hogy bevallja: még mindig nagyobb a földnélküliek száma, mint azoké, akik kaptak földet. Mi más ez, mint burkolt bevallása annak, hogy az annóra dicőitett földreform távolról sem oldja meg a szociális problémát, sőt — lehet mondani — bonyolítja ezt, mert kicseréli a régi ellentéteket, sőt újakat teremt. Constantinescu szeretné ezeket elhelyezni, még pedig egy újonnan kirendelt mezőgazdasági iparban. De amíg ez az „ipar” kiépül, addig hol foglalkoztatja a földnélküli maradtak sok százezres tömegét, miből ad nekik kenyeret? Igen, a nagybirtokok kevesebb radikális felszámolása mellett éppen a nagybirtokokon lehetett volna a parcella nélkül maradtakat kenyérhez juttatni, mert hiszen igazán intenzív gazdálkodás csak nagybirtokon képzelhető és ugyancsak a nagybirtokon talált volna jövedelm-pótlékot az a törpebirtokos is, akinek (és ilyenek nagyszámúak vannak) az agrárreform által juttatott föld nem elég a megélhetéshez. Ehhez azonban szükséges lett volna, hogy a reform tervezőit és végrehajtóit a gazdasági célszerűség és nem a nemzeti elgőgűség vezesse. Hogy a nemzeti elgőgűségnek ez a klasszikus megnyilatkozása hova vezetett, annak illusztrálására elég felhozni a tavalyi gabonatermesztiszlukáját, vagy még inkább azt a riadalmat, amelyet ez év tavaszán kenyérmegkésztetek kifogása egy olyan par excellence agrárállamban, mint Románia! — okozott. Hogy ilyen alapon mennyiben lehet mezőgazdasági ipart teremteni, — e kérdésre valószínűleg maga M. Constantinescu sem tudna válaszolni.

Mind ezek ellenére, vagy tán éppen ezért — el kell olvasni ezt a könyvet mindenkinek, akit a földreform érintett, mert ha mást nem, legalább argumentumokat talál benne — a saját igazánál mellett.

H. G. Wells: Világok harca . . . 120 lei

A temesvári magas földtartalmu

Record

Speciala Sör

az ismert jó minőségben palackozva minden jobb üzletben ismét kapható

Torna cipők

kiárúsítás miatt mélyen le-
szállított árban kaphatók

HAAS
LIPOT **LINOLEUM** gyári fő-
raktárába
ORADEA-MARE
Bulevardul Regele Ferdinand 5. szám.

**Minden nap
szükséges**

hogy a bőr egészségét biztosítsuk, elsősorban a porusok rendes működését kell biztosítanunk, még pedig az ott gyülekező bórmaradék eltávolításával. A Kadum-szappan mindennapi használata a bőrt jókarban tartja, az arcbőrt szépíti, mert tudományosan alapon a legjobb minőségű szerekből készül.

Kapható: Gyógyszertárakban, drogériákban és illatszer-
tárakban. Nagyban a „Standard” drogériában București.

Cadum szappan

Torna cipő:

31-től 35-ig — — Lei 130
36-től 42-ig — — Lei 155
43-től 46-ig — — Lei 185

Lelkész és jegyző

Crainic polbárhidai jegyző nyilatkozata

Mélyen Tiszelt Szerkesztő ur!

E. lapjának folyó évi október 4. számában Fetu István párhidai görögkeleti lelkész panaszaát olvasván, a sajtótörvény idevonatkozó rendelkezése értelmében, kérem sziveskedjek b. lapjában az alábbiakat közölni:

1. Tény az, hogy Párhida község lakossága 1924 október havában egy magánmérnökkel egyezséget kötött arra, hogy az állam által a földnélkülieknek adott, de véglegesen még ki nem mért földeket kiparcellázza. A lakosság nevében a bizalmiérfiak nevezett mérnökkel holdanként 80 lei munkabérből állapodtak meg. Ezen egyezség megkötése után pár nappal megjelent a jegyzői irodában Pallos nagyváradi mérnök ur, kijelentvén, hogy a párhidai földkimérést az állam rea bizta, ő van tehát hivatva a végleges kimérést eszközölni. Alulírott Pallos mérnök ur jelenlétében a lakosság előtt kijelenttem, hogy az állam által delegált mérnök tartozik ezen munkálatokat díjtalanul elvégezni. A lakosság, hogy a kimérés minél hamarabb történjék felajánlotta, hogy a magánmérnöknek, már megajánlott 80 leit jószántából az állam által delegált mérnöknek fizeti, kérvén ezért a munkálatok soron kívüli elvégzését.

Úgy a lakosság, valamint Pallos mérnök ur is engem kérték föl arra, hogy ezen önként felajánlott összeget a lakosoktól beszedvén, azt munkabéradával Pallos mérnök kezéhez kifizessem. Ezen fáradságom díjazásáért nekem Pallos mérnök bizonyos százalékot ígért és fizetett, melyet azonban én nem a lakosságtól igényeltem, hanem kimondottan Pallos mérnök urtól, mint tiszteletdíjat kaptam.

Tekintve, hogy Pallos mérnök ur a neki járó összeget tőle mindenkor pontosan megkapta, télem tehát neki semmi követelése sincsen... s így nem tudom megérteni, hogy Fetu István lelkész ur kinek a megbízásából s milyen alapon merészel rólam a valósággal ellenkező, nevemnek és becsületemnek ártó hírlapi nyilatkozatot tenni.

2. Ugyanígy áll az eset valótlán állításának azon részére is, mely szerint egy hadiözegetől, kinek semmi más vagyona mint viskója, malaca, ágya és két kecskéje van 2000 lei leltározási díjat számoltam volna fel. Ezen merő valótlán állításáért e helyen felszólítom nevezte meg, hogy ki volt az illető személy kinek én a törvény által megszabott munka-

díjat feltűl bármilyen más illegális díjat felszámítottam volna.

Ezen vádak ellen feleltes hatóságom má két ízben is vizsgálatot tartott, de szabálytalan ságot nem állapított meg.

3. Ha már Fetu lelkész ur «purifikátor» szerepét vállalta engedje meg Szerkesztő uram, hogy Fetu lelkész urral s főleg az ő «legális» tüzeteiről én is nyilatkozzam, módot adván így a közönségnek arra, hogy nagyhangú ellenfeletem közelebről is megismerjem, mert tudom, hogy mi sem fáj egyeb Fetu István urnak mint az, hogy kised tüzeteiben, melyek szerint «legális»-ak, nekem is alkalmam nyílt be tekinteni.

Fetu lelkész ur mint jó lelkipásztor gondolni akarván hívei jólétéről, két évvel ezelőtt megalakította «Obstea Generala Mosoiu» gazdasági szövetséget azon célból, hogy a község határában a kisajátítás után fennmaradt úgynevezett rezerva földeket, melyek az állam tulajdonát képezik, bérbe vegyék.

A nép érdekét oly szigorúan tartó «purifikátor», mint sok más esetben, ezúttal sem feledkezett meg «legális» egyéni érdekeiről.

A lakosságnak azon részéről, melyet sikerült az «Obstea» tagjaként megnyerni, minden hold föld után 60 lei «kijárási» díjat szedtet fel azon kötelezettséggel, hogy az állammal 5 évre szóló szerződést biztosít. Fetu ur miután az ügy részére egy kis summát biztosított, tényleg megszerezte az államtól az «Obstea» tagjai részére cca 700 hold bérletet, de nem, mint ígérte 5, hanem csak 1 évi időtartamra, amit a tagok előtt szerényen elhallgatott. Ezen 700 hold földből első dolga volt 140 holdat Neufeld Lipót urnak bérbeadni, lévén Fetu urnak fontos «a nép» érdeke. Természetesen ezen szolgáltatásért Neufeld Lipót ur nem maradt háládatlan s báláját 20.000 lei készpénzzel, egy fejős tehénnel és egy borjuval róta le, mit Neufeld ur ispánja tanuk előtt ismert be.

Nem feledkezett meg Fetu ur a népről sem. Csodálatra méltó matematikai művészetével képes volt a még fennmaradt cca 560 holdnyi földből cca 700 holdat kiosztani az «Obstea» tagjainak. Számítását, mint kitűnik az eredményből, úgy hajította végre, hogy 1600 négyzetleges holdak helyett 1200-1300 holdas területeket mért ki, gondoskodván azonban arról, hogy a cca 640 hold után beszedett bérösszebből az állam csak az öt meg illető és szerződés szerinti bérbeadott cca 700 holdért kapja meg a bér, míg a fent maradó különbözeteit,

gy mire fordította a tagoknak mai napig sem került megduhai. Látván Fetu ur, hogy a nép fed tetteit észre nem veszi egy újabb fordítással az általa annyira védett és dédelgetett, az egy újabb fájdalom nélküli érvágást követi el.

Az állam a földéért buza-bért kötött ki eddig egy 1600 négyszöglet után 90 kg. buza egy ennek ellenértékében lei 360; egy hold alóért 60 kg. búzát vagy ellenértékéül lelt.

Tekintve azonban Fetu ur nagyarányú üzleti foglaltságát a földék bérének illetően való vásárlásának hosszadalmasságát s vele járó alkát ismét egy ügyes számításai művellettel egyszerűsítették a dolgot az általa már ugyanis osan megnyirbált minden hold föld után lelt szedeti be a tagoktól, dacára, hogy a nek egy harmad része kaszáló volt, mely csak 240 lei évi bér járt volna. Hogy az elő álló pénzköltséget azután Fetu ur a fordította, arról ő és vezérkara tudna nem adni, de nem tételezik fel róla annyi feltevést, hogy a beszédett többletet az állam beszovaltatta volna.

Egyelőre bevezetésnek annyit kívánok Fetu ur a nyilvánossággal közölni, de ígérem, hogy amennyiben az ellenem indított személyi perhez hasonló tetteit is a nagy közönség fogom társni. Egyben nyugodt lelkiismerettel nézek elébe a nagy «purifikátor» munkájának, mert ez számomra csak a legteljesebb megtelt hozhatja meg.

Fogadják Szerkesztő ur halál és nagyrabecsülés méltóságát.

Párhida, 1925 Október 5.

Gheorghe Crainic.

községi jegyző,

A világ egyik legszebb városa Locarno

A paktum-konferencia helye

Hiába, a külügyminisztereknek van izlése. A háború utáni konferenciáknak micsoda bünyörű helyekre utaztatta el a kényes államfiakat. Locarno, ahol most a paktum tárgyalások folytak, a világ egyik legszebb városa, Tessin gyönyöre, a Lago Maggiore ékessége.

Az aug. tizenhar lakosú város fölött, százezer méteres sziklán épült a híres Madonna del Sasso temploma, a délről jövőket kedvező randókhelye. A Castello maradványai reneszánsz-csoda. A Siorza hercegek aranyai lebegték a nyílt kazamaták fölött s a borromei szigetek, az Isola Bellina, vagy az Isola Madona mennyi bacherália folyt a nagy száradókban. A város völgye mellett torkol a töba laggia völgye, a legcsodásabb vidék, amelyet ember valaha látott. Öreg utazók szerint a Madonna del Sasso-ról nyíló kilátását szebbnek ítélték, mint a Szent Péter és Péter városát. Ide jönni boldogság és béke s lehet, hogy a külügyminisztereket is megihletti majd helynek csendes csodálatossága.

Lugano nagyobb, de Locarno szebb, Lugano forgalmasabb, de Locarno nagyobb a békén. A konferencia előkészítése rendkívüli nehézségekre adott okot, mert a kis városkában egyszerűen nem volt hely az előkötött vendégek számára. A legjobban a német delegáció járt, mert kvartélycsinálójára kelő időben foglalta le a harminc ember számára a legszebb kényes Hotel Esplanade első és második emeletét. A franciák tízenhárca emberre is jól elhelyezkedett a Palace-szállóban, de a harminc angol számára már sehol sem volt hely. A Grand Hotelben találtak végül menedéket, ahol tizenöt belga is lakni fog. A husz olasz állományú autók fog bejárni Streséből a konferenciára, mert Locarnóban már minden megtelt, de számukra már alig találtak néhány kis szobát a Grand Hotel első emeletén, míg a — 8 csészeleves delegátus a Parkhotelben lakik. A lengyelek elszórtan élnek kis villákban, csak Stryzinski elkerült elhelyezni a Grand Hotelben. Mindenki irigylő a németeket a fejedelmi Esplanadéért.

Gumiharosnyák, sörökötök, haskötök

„Hagyomány” Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 13.

Automobilos banditák három gyermeket elraboltak

Megirtuk pár nappal ezelőtt, hogy Arad közelében három gyermeke elraboltak. Erről most a következő részletes tudósítást kaptuk:

Az a regénybe illő gyermekrablási história, amiről e riport, eddig csak amerikai bulvárlapokban volt olvasható és ideát a övilágban, mint fantasztikumot vettük tudomásul, mosolyogva és fejtegetésével. A fantázia gyermekrablási most megelenedtek a valóságban. Az Ujradon átrobogó bucesti-i jelzésű automobil fényes nappal elrabolt egy síró gyermeket, aki csak igen viszontagságos körülmények között, véresre verve menekült meg a robogó autóból, ahol már rajta kívül még egy elrabolt gyermekleány feküdt ájultan. Ugyanaz nap este Ujradon eltűnt egy Marosparton játszódó másik kisleány is. Viszont a vingai járásbírószék távirata szerint október hó 1-én egy átrobogó titokzatos automobil Szécsány községből is elrabolt két serdülő kisleányt. A két titokzatos autó e hónap első két napjában tehát öt gyermeket rabolt el és talán soha nyomuk nem akad az ilyen módon elhurcolt gyermekeknek, ha egy 12 éves, eszes, okos fiúcskának, — egy ujradai fűszernagykereskedő gyermeke — hallatlan bátorsággal nem sikerült észrevételül a robogó autóból útközben kiugrania és így megmenekülnie.

Hivatalos körök kétféleképpen vélekednek az utóbbi napok tömeges gyermekrablásairól. Az egyik verzió szerint egy kivételével a gyermekek valamennyien jómódú, sőt dúsgazdag szülők gyermekei, akiket az automobilon a banditák valószínűleg azért raboltak el, hogy tetemes váltságdíjakat zsarolhassanak értük a kétségbeesett szülőtől. De nem valószínű, hogy a feltevés sem, hogy a 12—14 éves leánygyermekket leánykereskedők rabolták el, akik ezeket a szerencsétlen gyermekeket a Fekete tengeri kikötőkből a Kelet-öbbszár tanyái számára adják tovább. Bizonyítja ezt a feltevést az is, hogy az öt elrabolt, illetőleg eltűnt gyermekek közül — négy leány, Három kisleány 12, illetőleg 14 éves, serdülő korban levő. Az egyik köztük feltűnő szépség is, ami mind azt igazolja, hogy az automobilos banditák áldozatai valószínűleg emberkereskedők karmái közé kerültek. Ugyazólván az egész Bánát minden hivatalos apparátusa nyomoz már ebben a megdöbbentő szenzációban, amit a legürsőbb az a körülmény tesz, hogy a gyermekrablások közül egyik fényes nappal, nyílt utcán és számos szemtanú jelenlétében történt a legvakmerőbb módon. Az egyik gyermekrabló automobil számát feljegyezte egy lélekjelenlét el nem vettelt ujradai polgárlista fia. Az ujradai csendőrség azonnal táviratozott Bucarestbe, hogy a 17—85 B. jelzésű Ford-autót, a mely Ujradáról két gyermeket rabolt el, kutassák fel és annak két titokzatos férfitását azonnal tartóztassák le. Nemcsak Ujrad és Szécsány község, de lakossága, ahonnan a gyermeket elrabolták, várja izgalommal a titokzatos hátterű gyermekrablások fejleményeit, de feszülten tekint ezek elé az egész ország közvéleménye is. A gyermekrablások hiteles története részleteiben a következő:

„Velem kell jönnöd, mert megverlek!”

Özveggy Patzer József, az ujradai Kolb és Patzer fűszernagykereskedő cég baltája, sirva jelentette az aradi központi rendőrségnek, hogy József nevű 12 éves második polgárlista fiát az ujradai fúttán egy fekete autó két utasa magával hurcolta, elrabolta. Az aradi rendőrség a nagykereskedőnek panaszával az ujradai csendőrséghez utasították. Az asszony késedelem nélkül vissza is fordult Ujradra, hiszen csak tanácsatlanságban és első kétségbeesésben fordult az aradi rendőrséghez, mire azonban visszatért, már otthon volt a fia.

A kis Patzer József hétfő déli fél 1 táján az ujradai fúttán játszódott Morschl György építész háza előtt több pajtásával. Az aradi hid felől vágtatva közeledett egy autó, amely a játszódó gyermekcsoporthoz megállt. Két ur szállott ki a kocsiából. Az egyik elegáns öltözött 30—35 év körüli, tömzs, fekete bajszos, villogó szemű, kreol-ar, szürke felöltös férfi volt, aki csak románul beszélt. A másik soffőr-ruhában és borsapokban volt, magas, nyulánk, tüdővészese kinezésű, beret-vált aru, 22—25 éves fiatalember. Jól beszél magyarul, némelyt és románul. A soffőrkinezésű fiatalember autózni hívta a kis Patzer Józsefet csupán. A fiú csillogó szemekkel nézett az autóra, de elhárította a meghívást és azt mondta, haza kell mennie ébrede. A soffőr erre rákiabált:

— Velem kell jönnöd, mert megverlek!

Az elrabolt fiával száguld az autó.

A fiu erre ijedteben futásnak eredt, szétbentek a többiek is. Werner Mátyás aradi textilgyári tisztviselő, ennek felesége, valamint Morschl György: József nevű IV. polgárlista fia szemtanúk vallomása szerint Patzer József lélekszakadva futott be Morschlék udvarára. A két titokzatos autós bandita utána. Az udvar közepén a soffőrruhás elkapta a minden izében remegő és sikoltózó fiúcskát, betömte a száját egy zsebkendővel és feldobta az automobilra. Az autón már egy ájult, 12 év körüli szőke kisleány feküdt, hátul a bórparnákon. Mindez ugyazólván pillanatok alatt történt. És a fekete autó a két gyermekkel máris szédületes iramban robogott tovább. Mindenki megihült a vér, egyedül Morschl József kis-diák nem vesztette el lélekjelenlétét. Kiszaladt az utcára és feljegyezte az elrobogó autó számát. 17—85 B. — ez volt az autó száma. A polgárlista nyomban átszaladt a Kolb és Patzer-féle üzletbe, ahol jelentette a mit sem sejtő özvegyasszonynak fia elrablását. Patzerné elájult a hirre, mire magához tért, kocsit hozott és átjött az aradi rendőrségre. Ez délután egy órakor történt. Hat óra táján tért vissza Aradról Patzerné és nagy öröme akkora már otthon volt a fia. Borzalmasan összevert állapotban.

Menekülés a banditák körmel közül.

A gyermek jegyzőkönyvbe mondotta, hogy a banditák, mikor elhagyták Ujrad községet, nekik estek az autóból és minden ok nélkül kegyetlenül összeverték. Megfenyegették azzal is, hogy megölik, ha az uton sirni, vagy segítséget kérni merészel. Mellette az autó ülésén egy 12 éves kisleány feküdt ájultan. A kisleány a fiu leírása szerint sovány, sapadt arcú, fehér ruhás és fehér cipős úri kinezésű gyermek, a haja bubisan rövidre vágott szőke és fehér-sárga kötött sapka volt rajta. A kis leány az egész uton nem volt öntudatnál.

Patzer József a veres következtében néhány percet elvesztette öntudatát, azonban Németország község határán túl már magához tért és egy őrzetlen pillanatban halált megvető bátorsággal, észrevételül kiugrott a robogó autóból. Talpra esett és beszaladt a kukoricásba. Délután négy óra volt. Az elrabolt gyermek csak akkor mert előjönni a kukoricásból, mikor már a fekete autó eltűnt a láthatárról. Talán egy negyedóra hosszát várakozott az országot szelén és zsebkendőjével vérző testét törölgette, midőn szembejött vele az aradi Könyg és Lázár. Str. Bucur Eötvös utcai szállító cég autója, amely a síró gyermeket felvette és hazahozta Ujradra.

Ujradról még egy kisleány tűnt el.

Mire az autó a szerencsésen megkerült gyermekkel visszaért Ujradra, már egy újabb eltűnést is jelentettek. Egy hat éves kisleány tűnt el, aki a délután folyamán a Marosparton karikázott. Lehetőséges, hogy ezt a harmadik gyermeket is a titokzatos fekete autó utasai vitték magukkal, mint ahogy magukkal vitték azt a másik kisleányt is, akinek kiletét eddig még nem tudják. A szerencsésen megmenekült gyermek szenzációs esete alapján egész erővel indult meg a nyomozás a titokzatos autó után. Az ujradai rendőrség, csendőrség és a főszolgabírószék is teljes apparátussal nyomoz a gyermekrabló banditák után. — A fényes nappal elkövetett gyermekrablásnak igen sok szemtanúja jelentkezett eddig az ujradai csendőrségnek. — A nyomozást nagyban elősegíti Morschl József IV. polgárlista ügyessége, aki nem vesztette el lélekjelenlétét és feljegyezte a titokzatos autó számát. Az autó és utasainak Bucarestben való elkerítése legelőbb már csak órák kérdése és holnapra valószínűleg teljes világosság fog kiderülni ebben a homályos és a szenzáció erejével ható rémregényben.

Szécsányon is elraboltak két lányt.

Mialatt az ujradai hatóságok lázasan nyomoztak a titokzatos gyermekrablások ügyében, rendkívül érdekes tartalom körtávirat érkezett a vingai főszolgabírói hivatalból az ujradai főszolgabírószékhez. A körtávirat szerint október hó 1-én délután nyomtalanul eltűnt a vingai járáshoz tartozó Szécsány községből két kisleány. Az egyik Ung Anna 11 éves, növében levő, fekete haja és szemű, jó módú földbirtokos egyetlen gyermeke. Eltűnésekor

Őszi divatujdonságaink meg- **DARABONT & SZIKSZAY** ur-szabók, — Ferdinánd Király-ut. új plébánia palota.

sötétké kartonruhát viselt. A másik Grigor Anna 14 éves leány, a dévai főgimnázium V. osztályu tanulója. Rendkívül szép, fejlett, világos szőke haju és sötétké szemű leány. Apja dugdagdag erdőutalajdonos. Eltűnésekor kék bluzt, kék-fehér sávós szövetszoknyát, fehér selyemharisnyát és cipőt, fehér baby-kalapot viselt. Különös ismertető jele: az állán egy eléggé feltűnő szemölcs. Egyesek a falubeliek közül azt állítják, hogy a kislányok a falu végére sétáltak ki, a hol egy vörösrre festett Ford-autóra látták őket felszállni. A nyomozás ezzel új tápot kapott. A nyomozó hatóságok összefüggést látnak a két gyermekrablás között és lázas erővel azon vannak, hogy a fekete és vörös autót mihamarabb előkerítsék és ezáltal a nyomavestett gyerekekre ráakadjanak. Addig, amíg nem késő.

Pető Gergely.

Bőrkabátok

legolcsóbbak,
legelegánsabbak

Sucsis

Bőrutakészítőnél Str. Baros 7

Igazán jess nő

csak az lehet, aki a szabadalmazott

Diana hasfűzőt

viseli. Egyedüli gyártója:

Mme Löwy

Diana hasfűzőszalonja

Oradea-Mare

Strada Vlahuța (Szent János-utca 38. szám)

Vasutijegyet

belföldre
külföldre

ponatosan napi-
áron válthat a

HEGEDÜS
HIRLAPIRODÁBAN

Kérjen telefonon
felvilágosítást.

Telefon:

4-58.

MEGNYILT

a Ferd. Király-uton
(Uj plebánia palota)
bigienikus, elegáns

uri fodrász-szalonom. GYURTSIK

Papírszalvéta (krepp)

30x30 cm. 1000 drb. L 260

35x35 cm. 1000 drb. L 365

TELEFON 62
SONNENFELD

papíráruházában
Piata Red. Maria (Gémer-tér)

ERTESITES

Uri szabóságomat egy a mai kornak megfelelő RUHA ISZÍ és JAVÍTOVAL kibővítettem, ahol is bármilyen elhanyagalt ruhák felelősség mellett OLCSON és SZAKSZERUEN KITISZÍTVA, JAVÍTVÁ és azután pontosan házhoz szállítva leszek

FELVEVO ÜZLETEK

Strada Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 17. szám Mandel, Unirii (Szent László)-tér 5. terem

A betörők klubja

Irtá: HENRY A. HERRING.

I. kötet.

A titkár csaknem összerogyott.

— Ne győtorje magát, Mr. Tullit, — szólt közbe Miss Pilgrin, — az egész egy kis elnézés volt, amit én is elkövettem volna. Ez a tulajdonság munká következménye. Apus, Angliában még bizosban nagyon sok ócska kézirat van, amely dollárookra vár.

— De Bunyan-kézirat csak egy volt, — mondta Mr. Pilgrin ünnepélyesen, — s ezt is gyujtósának használták fel egy hidropathikus szanatóriumban, csupán azért, mert a titkáromnak nincsen szebe a hálóingén. Hal — kiáltott meglepetve, — de hát akkor mit jelent ez a lyuk az ablakon?!

Mr. és Miss Pilgrin, a titkár és Lord Roker értelmetlen ábrázattal meredtek egymásra.

Ez a hiteles története annak, hogy miért nem tudta Lord Roker a betörők klubjának legközelebbi ülésén a Bunyan-kéziratot bemutatni.

II. kötet.

7.

A nagy pecsét

Richard Hilton báró nagy örömmel olvasta a gépen írott levelet:

„Uram! Van szerencsém közölni önnel, hogy amennyiben jövő hó 5-én tartandó öszszejevetelünkön az egyesült királyság nagy állampecsétjét bemutatja, a Betörők Klubja önt alapszabályszerűen tagjai sorába iktatja.

Mély tisztelettel
a titkár.”

— Brávó! — kiáltott. — Hilton egy pompás fickó. De mi az isten csodája az az „egyesült királyság nagy állampecsétje” és hol található az fel?

Hilton báró könyvtára főleg regényekből és sportújságokból állott s így ماشol kellett érdeklődnie, hogy megtudja, miszerint az egyesült királyság nagy állampecsétje a mindenkor kancellár birtokában van s hogy az egy mindennél fontosabb tárgy, mert a legmagasabb állami rendeletek és szerződések lepecsételésére szolgál. A pecsét eltávolítása tehát izgalomba hozhatta volna az egész nemzetet és azt, aki a dologba bele bonyolódott, könnyen az ebek harmincadjára juttathatta.

Lord Hilton sportszenvédelye felébredt.

— Azt hiszem, — gondolta — hogy mióta egy másodosztályu Mahatma áruházában Tibeten átutaztam, még nem volt ilyen izgatón veszélyes vállalkozásom. De vajjon hol tartja a kancellár ezt a lomot?

Eredménytelenül lapozta át régi kancellár-
rok biográfiáit.

Az egyik a nagy pecsétet ezüstkamrájában őrizte, a másik egy külön e célra készített zseb-
ben viselte, állandóan magával hordta és csak éjjel tette a párnája alá, míg egy harmadik az Angol Bank trezorjában tartotta. A történelem diszkrétan elhallgatta, hogy mit kezdett a többi száz kancellár a nagy pecséttel.

Richard Hilton mérgesen nézett végig a feljegyzéseken.

— Csak könyvekben ne bízzék az ember — mondta. — Nem marad más hátra, minthogy magam kutassak. A jelenlegi tulajdonos valószínűleg ott tartja a pecsétet, ahol minden értelmes ember tartaná. Természetesen lesz neki egy könyvtára és talán ott megtalálom. A kancellárnak, úgy tudom, egészséges mája van, az is lehet tehát, hogy borospincejének valamely titkos fiókjában tartja. Viszont, úgy emlékszem, hogy szenvedélyes vadász is, tehát lehet, hogy a fejevertokjába dugta, az ágya alá. Mindenesetre személyesen kell keresnem. Hol is lakik ez a fickó?

A kancellár városi lakása Kensington Goreban volt, a Shipley-házban. Hilton körülsetálta

ezt a vidéket. A ház egy betörés számára alkalmas keveset ígérőnek és nem nagyon hívogató látszott. A hegyes vasrács elől és a magasság hátul a legtöbb halandót meggyőzte volna a lakozás lehetetlenségéről, Hilton azonban nem ment a legnagyobb érdeklődéssel vizsgálgatni, aztán elhajtottot klubjába, hogy egy könnyű esti gél mellett elkészítse csatalevert.

Egy óra éjjel volt, mikor Richard Hilton a kancellár háza mögött megmászta a falat, amely volt tengerészlőszár számára a kilenc láb magas fal nem jelentett nagyobb nehézséget, mindannyi által óvatossan mászott, mivel estélyi öltözetében volt, mely véleménye szerint a legjobb ruhája egy közönséges betörő részére. Könnyen ugrott a gyeprre, a házhoz lépett és végig a földszint összes ablaktábláit. Legnagyobb meglepetésére az egyiket nyitva találta. Rendkívül szerencsés véletlen legalább egy munkamegtakarítást jelentett számára. Könnyen szívvel lépett a házba és villamos zseblámpa segítségével megkezdte a helyszíni szemlét.

A nagy hallba vezető úton semmi népségre nem bukkant. Itt megállt és körülnézett. A Shipley-ház világhírű márványlépcsője állott, mely valamikor Neró kéjlakának antijába be vezetett. Richard Hilton azt fontolgatta, hogy a baloldali négy ajtó közül melyik vezessen a könyvtárba. Egyiket a másik után nyitotta halkan, óvatossan, de mind a lakó és fogadó bákba vezetett. Keresztülvágott a hallon a billiárdterembe lépett. Hol a pokolba van a cellár barlangja? Ahát! talán a lépcső alatt a súlyos függöny! Felrehaajta a kárpitot, rövid pillanatot pillantott meg, mely egy ajtóban volt. Pst! Mi volt ez? — feszülten figyelt. Mi se volt, csak az idegek játéka. Megnyomta kilincset és belépett.

(olyt. köv.)

Éliás Sarka

angol és francia

női divat
szabóság

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 6, 1-ső emeleten

Üdülőknék

ősi utószazona legjobb ajánlható az

Eléna pensio
Abbáziában

Lakás, bőséges étkezés napi 25 lira. Felvilágosítást utazásra, vízumokra vonatkozólag adunk

Hegedüs Hirlapiroda
Oradea-Mare.

Megvétetre kerestetik
öt-hat vagon eisőrendű

alma és körte

ládákba csomagolva, minden alma és körte külön papírszárba legyen csomagolva. Csakis szép és kivitelre alkalmas gyümölcsök reflektálun.

Ajánlkozók
torduljanak **Lony Lebovitz**-céggel
Oradea-Mare, Strada Baros-utca 9. sz. alaf

PACSAY uriszabó Str. Sztaroverzky-u. 11. Elsőrendű uriruhákat készít

Törvényes okoknál fogva

A vezérigazgatónak differenciái támadtak állatával. A vállalat szerette volna elcsúszni az igazgatót, de nem volt oka rá, törvényes okokat keresett. A vezérigazgató állítólag hálátlanul nyilatkozott a saját állatáról. Ahán, mondták erre, itt a törvényes ok és elbocsátották.

Eddig rendben is van minden: a vállalat az igazgatót privát ügye, amely a polgári élelme során kereset pro, vagy kontra igazságot elintézt. Az ügy ott hagyja el a magánéletét, amikor egy nyílttér látvilágát. A nyílttér, mint olyan ismeretes és kedvelt műfaj. Legtöbbször megbízhatatlan asszisztensok, kiderült utazók, veszélyes ügyek ellen szokták alkalmazni. Merőben külsős volt tehát, amikor vezérigazgató válságát állatát nyílttér formájában hozta nyilvánosságra. A nyílttér — isten ments — egyetlen dolog sem tartalmazott a vezérigazgató személye ellen. A nyílttér jogász fogalmazta és «elbocsátást» csak azzal kommentálta, hogy a felelőst «törvényes okok» tették szükségessé.

Milyen szűk lehetőséget ad ime a nyílttér fogalma, hogy a becsület védelméről szóló törvény alapján kérdőre lehessen vonni. Annál természetesebbül tágabb azonban az a kombinatív lehetőségek, amelyet a jogilag inkriminálhatatlan három szóba viszont lehet magyarázni.

Egy minden tekintetben fair, előkelő stílusú, szép életű urcsalád megdöbbenve néz az átalapra, nem akar hinni a saját szemének, nem tudja, hogy a felülről feji rágalmak nem hisz-e a közvélemény, vagy a kor tölcse szerint előbb ad hitelt a rossznak, mint a bizalomnak. Amit elősegít az is, hogy másik fél a per érdekében momentán nem állkozhatik.

A nyílttér természetesen éppen ezt a tét akarta szolgálni. És amikor egy ész közbejött a nyílttérzónán, a kitűnő értelem jogtudor ezt a választ adja:

— Te, mint jogász, olvasd el még egyszer kézd meg, van-e benne olyasmi, ami jogilag kifogásolható.

Olyan valóban nincs benne. Sándra gyönyörű csupán, ami a sorokból kilopozik, kiváltóan alkalmas arra, hogy bármilyen makulát emberit is meghurcoljon, ám a törvény nem ad rá. Csak az a szerencse, hogy ebben esetben a közvélemény se.

Mayateza a tűznyelő lángoló petroleumot iszik,

de a keze összeégzett egy mutávdányú!

Mayateza, a tűznyelő néger olyan igaz, rékényből font lángra, hawayi szoknyát viselő cirksus porondján, mint Betez Bábó a Halló merikában. Mayateza tüzes vasat eszik, piroz izzó vasat, csak úgy szereti, olyan melegen. A petroleum lángoló kigyózik le a ránk.

Képzem a kávét milyen forróan issza Mayateza, a tűznyelő néger, amint ott ül a Palacsevőházban igazó feketén. És a feketét milyen mértékben szereteti ez az euphiai dendi, aki átkos félselyem inget hord civilben és érzéki, zuzzadt száját. Viszontsűrű gypjas haja miatt tét hiszem kopaszodó európaiak, az irigység, vagyunk egy kicsit sárgás színűek.

Mayateza a «Nagyvárad»-ot olvassa éppen, vezércikket.

— Jól tudni magyar — mondja — sokáig ott én Pest. Schlick-Nicolson, igen, igen, meztelen. Meg pincér is a Magyar Ház és student. Születni Capland angol gyarmat, aztán Anglia, Németország, Magyarország. Háború alatt Budapest, amíg a háborút elvesztettük.

Igy mondja Mayateza: amíg a háborút elvesztettük. O is vesztes.

— Szóval nemzeti kisebbség Mayateza urintén? — szól közbe valaki. A tűznyelő néger tét igen komolyan na igen, igen.

A mesterség titkairól nem nyilatkozik a uszonnyolc éves fiatalember. Könnyű dolog, mondja, semmi az egész. O olyan tén, megadja a vasat is. A tüzes vasat is.

A balteze be van kötve, nagy, csupa égési sebek vannak a balkezén. Mutávdány közben vette össze. Hiába, mindnyájunkat érhet balset.

Melyik utca lakóinak kell jelentkezni a személyazonosságai bizonyítványért

A személyazonosságai igazolványok kiállítása gyorsan és a leguagyobb rendben megy. Bejan kapitány, a hivatali főnöke mindent elkövet, hogy a közönség az ácsorgástól megszabaduljon. A publikum nem tartja magát a rendőrség felhívásaihoz és soha sem az az utca megy fel jelentkezni, akik elő vannak írva.

Most

a Gerliczy-, Nicolai Zsiga-utcák és a Schlauch-park lakóinak kell jelentkezni máttól kezdve.

Nyomatékosan felhívja a lakosság figyelmét Bejan kapitány, hogy más utcákból ne jelentkezzenek. Mindenre rákerül a sor. Nagyon helyes, ha mindenki beszerzi a szükséges két darab fényképet és az iratokat már most, amikor még nem is tudja, mikor fog következni az utcája. Amikor a rendőrség felhívása a Nagyvárad-ban meg fog jelenni, akkor jó, ha minden irat és fénykép együtt van, akkor pár perc alatt kész az igazolvány.

Még egyszer megírjuk, hogy milyen iratok kellenek az arcképes igazolványhoz: két fénykép, le nem járt utlevél, vagy pedig állampolgársági igazolvány. Más irat nem szükséges.

A regáli antiszemita zavargások

Rövid távirat jelentette már, hogy a regáli Piatra-Neamban súlyos antiszemita zavargások voltak. Erről most a Dimineata a következő újabb részleteket jelenti:

Piatra-Neamban nagy az izgalom. A zsidó negyedben az üzletek ablakait deszkák védik a rombolásoktól. Ahogy besötétedik, a város kihál, a nyilvános termek kiürülnek.

A meghirdetett antiszemita népgyűlésre a cuzisták egész vezérkara megérkezett. A vasutól való bevonulásuk már fenyegető tüntetés volt. A hatóságok az előzetes izgalom folytán minden gyűlést betiltottak. A prefektus azonban hosszú tárgyalás után megengedte, hogy a Szent János székesegyházban tartandó istentiszteleten résztvegyenek és a Keresztény Liga két tagja rövid beszédet tartson. Ez alatt az idő alatt a csendőrség előlotta a zsidó negyedbe vezető utakat. A gyűlés színhelyén azonban nem kettlen beszéltek, hanem többen, még pedig Fratosineanu, Paul Iliescu, Sandy, Bacalogu, Cristopol, Sarbu diák és Petcu.

A beszédek elhangzása után a tömeg elindult és több utcát járt be hangos kiáltózással. A zavarban megszakadt a csendőrkordon, amelyen a tömeg áthatolt és a Cuza Voda-utcán levő zsidó üzleti negyedet elárasztotta. A csendőrség azonban riadót fuvartott és a tüntetőket kiszorította az utcákból. A tömeg bezúgta a zsidó iskola, Stork ügyvéd és Rubin kocsmáros ablakait. Több diákok előállítottak, de csakhamar szabdalbra helyezték őket.

A zsidó negyedben a pánik leirhatatlan volt. A zsidók házaikban elbarrikádozták magukat.

A zavargások később kiújultak. Macarescu képviselőt és dr. Marest inzulálták. A Hím Maise-féle vendéglőbe behatoltak és ott a vendégeket és a tulajdonost bántalmazták. A csőcselék felhasználta az izgalmat és inasgyerekek, munkanélküliek a külvárosok ablakait bezúgták. A Roznovanu-utca házaira kőzapot zúdítottak. A kődobálás a zsidó házakra irányult, de számos keresztény házat is megrongáltak. Végre este a cuzisták elutaztak és a rend ezzel helyreállott.

* Szabónók figyelmébe! A Chic Parisien legújabb 326-os dupla száma megérkezett a Hegedűs Hirlap-irodába.

Dr Bucico polgármester hazaérkezett Párisból

Dr Bucico Coriolán polgármester, aki több mint két hétig tartózkodott Párisban a városok harmadik nemzetközi kongresszusán, tegnap a Simplonnal megjött és délután Temesvárról autón Nagyváradra érkezett. A polgármester, tekintettel arra, hogy a hosszú út meglehetősen kifárasztotta, részletes beszámolót nem adott újtárról. — Annyit mondhatok — említette, hogy a világ minden részéből ott voltak Párisban a városok képviselői és különösen nagy számban jelentek meg az angolok, németek és magyarok. A kongresszusnak egyik jelentősebb része a tanulmányi kirándulások voltak, mely alkalommal Páris városának vízvezetékét, csatornázását, a kertvárosokat, közlekedést tanulmányoztuk, illetve tekintettük meg. Ezek mellett különösen érdekelt engem Páris és általában a francia városok élelméze. Kirándulásokat tettünk a háboruban nagyrészt elpusztított Pheimsba is. Egyébként — mondotta a polgármester — néhány nap múlva utamról részletes beszámolót fogok adni és abban érdekességekben gazdag tapasztalataimra ki fogok térni.

UJDONSÁGOK

A NAGYVÁRAD ELŐFIZETESI ÁRA:

Helyben:	Vidéken:
Égész évre . . . 600 lei	Égész évre . . . 800 lei
Félévre . . . 300 "	Félévre . . . 420 "
Negyedévre . . . 150 "	Negyedévre . . . 220 "
Egy hóra . . . 50 "	Egy hóra . . . 80 "

* Vasúti jegyet beföldre, külföldre pontosan napi áron válthat a Hegedűs Hirlap-irodában. Kérjen telefonon felvilágosítást. Telefon 458

* Hindenburg fogadta Csicserin. Berlimből jelentik: Hindenburg német köztársasági elnök tegnap hosszabb kihallgatásán fogadta Csicserin orosz külügyi népbiztost.

* Osvát Kálmán elbűcsuzott. Kedden este szépszámu közönség előtt bűcsuzott Osvát Kálmán, a kiváló erdélyi író és konferanszié Nagyvárad közönségétől. „A be-duin” című konferansziában önvalomást adott, melyet és megrondított majd Széchenyi-ről mondotta el egyéni, okos és élvezetes gondolatait. Osvát Kálmán elmegy Erdélyből, egy színnel halványabbak és szűkebbek lesznek hétköznapiaink. Hiányozni fog nekünk, ezt érezték mindazok, akik bűcsu-konferanszián megjelentek. És ez az őszinte hiányérzet az, ami Osvát nyolc éves erdélyi harcainak mérlegén az egyetlen ellenérték egy európai szellem pazar adakozásáért.

* Lits Antal jubilál. A vidéki magyar újságírásnak mindig számottevő, értékes és érdekes egyénisége Lits Antal aradi lapszerkesztő, aki most tölti be hirlapírói működésének harmincadik esztendőjét. Szép múlt, becsületes munka áll a népszerű aradi újságíró mögött, akinek neve belékapcsolódik a magyar zsurnalisztika hőskorába. Budapest, Debrecen, Arad voltak működésének főbb állomásai és ebből a nagy időből husz esztendő töltött be Aradon, mindig a szabad, független eszmék szolgálatában. Volt, egy azóta már megszűnt nagy napilap szerkesztője, riportere, cikírója és Lits Antal minden pozíciójában jól állotta meg helyét. Neve a vidéki városok határára túl is jól ismert és akárhány kiváló magyarországi író, akikhez régi barátság fűzi, Lits Antal elbeszéléseiből, vídám, derűs és izes anekdotáiból vett tápot és inspirációt. Aradon népszerű és mindig megbecsült polgárjogot szerzett Lits Antal és újságíró működésének harmincadik esztendőjét e hó 17-én meleg ünnepséggel ül meg nemcsak a város újságíró kara, de Arad egész társadalma. Az Aradi Kurir című hetilap, melynek Lits Antal szerkesztője és tulajdonosa, külön ünnepi számot ad ki ebből az alkalomból.

• LEGUJABB •

A Magyar Párt önállóan megy a községi választásokba

Kolozsvár, október 7. A Magyar Párt elmöki tanácsa délután tartott ülését tárgyalta a párt magatartását a közeledő községi választások ügyében. A párt ki-mondta, hogy olyan városokban és megyék-ben, ahol a magyar lakosság többségben van, önálló listával megy a küzdelembe. A vegyes lakóú helyeken a magyarság ma-

gatatása felett a jövő héten döntenek, ami-kor az egyes tagozatoktól a tájékoztató adatok beérkeznek. Megállapította az el-nöki tanács, hogy a csucsa paktum a köz-ségi választásokról nem intézkedik és így a paktum a Magyar Párt községi választási szabadságát nem korlátozza.

A királyné kihallgatáson akarja fogadni a magyar asszonyokat

Kolozsvárról jelentik: Cantacuzino herceg-nő akciója újabb fázishoz ért. A királyné érte-sítette a hercegnőt, hogy szeretné kihallgatáson fogadni a magyar asszonyokat.

A Zelca-Codreanu kizárták a Cuza-pártból?

Bukarestből jelentik: A Lupta azt írja, hogy Cuza professor elhatározta, hogy Zelca-Codreanu-t és fiát, az

Az eddigi program azt volt, hogy a kisebb-ségek sérelmeit pontokba fogják sorolni. A her-cegnő álláspontja azonban az, hogy minden egyes vallásfelekezet külön sorolja fel a sérelmeit.

ismert antiszemita vezéreket kizárja pártjá-ból. A kizárás oka az, hogy a két agilis tag megsértette a pártfegyelmét.

Rómában felgyújtották a szocialisták egyesületi házát

Rómából jelentik: A firenzei események hatása alatt, ahol a fascista-párt föltámad megölték, Rómában tegnap éjszaka nagy fascista tüntetés volt. A szocialisták székházát felgyújtották.

Más csoportok a Popolari-párt helyisé-geit és a Mondo Popolo szerkesztőségét

akarták megrohamozni, de a fascisták szem-ben találták magukat a munkássággal, amely a tervezett rohamot megakadályozta. Fas-cisták és munkások összeütköztek. Az ösz-szeütközésnek több súlyos sebesültje van. Késő éjszaka Novelli szocialista ügyvéd irodáját a fascisták elpusztították.

* A mai naptól kezdve közszemlén vannak a községi választói listák. Tudomására hozom a város közönségének, hogy a közigazgatás egye-sítésére vonatkozó törvény 156. és 158. §-ai szerint elkészített községi választói listák a mai naptól kezdődőleg közszemlére lesznek ki-téve és f. hó 17-ig bezárólag a közönség rendelkezésére állanak. A listák, amelyek alfabétikus sorrendben tartalmazzák mindazon állampolgá-rokat, akik a törvény 156. §-ában foglalt felté-teleknek megfelelnek, a városházán a közigaz-gatási bizottság termében (l. em. 33.) minden munkanapon 9-12 és 16-19 órák között látha-tók. Ezen tíz napi határidőben minden állam-polgár kifogásolhatja a listából való törvényte-len kihagyásokat, vagy bejegyzéseket a városi járási bíróság vezetőjéhez intézett és a városházán az iktatóban (l. em. 25.) előterjesztett kérelem után. Nagyvárad, 1925. október 7.

* Csütörtök reggel az „Astoria-kávé-ház” megnyílt.

* Leszállították a Löblé-vagyonfelügyelő munkáját. Jogászörökben nagy meglepetést keltett a nagyváradai törvényszéknek az a hatá-rozata, amellyel dr. Löblé László gyáros kény-szeregyességi ügyében dr. Egyr Gergely vagyon-felügyelő munkáját 2 millió 500.000 lejben álla-pította meg. Az igazságügyminiszter ennek kö-vetkeztében rendeletet bocsátott ki, amelyben a vagyonfelügyelői tiszteletdíj minimumát 50.000 lejben állapította meg. Dr. Löblé László a tör-vényszéki határozatot megfellebbezte az ítélő-táblához, amely Stancescu Stefan elnöklésével úgy határozott, hogy a vagyonfelügyelő munká-dija 280.000 lej legyen. A határozat az új minisz-teri rendeletet veszi alapul a munkadíj megállá-pításánál s tarthatatlannak jelenti ki a közel három millió munkadíjat.

* Dr. Popescu C. Aurél vőle szalárdi főszolgabíró ügyvéd irodáját Pasteur (Kör-ház)-utca 39-a sz. a megnyitotta.

* A megvesztegetéssel vádolt szalontai jegy-zőt felmentette a tábla. Két évvel ezelőtt meg-vesztegetés vádja miatt eljárás indult Balogh György jegyző, Berindeanu Vasile és Patocs Ferenc előjárósági tisztviselők ellen. A tör-vényszék Baloghot 8 napi, Berindeanun 14 napi és Patocsot 8 napi elzárásra ítélte. Az ítélőtábla tegnap tárgyalta a felebbezést és Andru Szever dr. védő által előterjesztett indokok alapján mind a hármat felmentette a vesztegetés vádja alól.

* Hatvany Lajos Kolozsvárról. Kolozsvárról jelentik: Hatvany Lajos báró ideérkezett.

* Radics Béla. A nevére zsúfolásig telt meg az a kávéház két este, amelyiknek szerencséje volt hirdetni őt. Nem cigánya, művésze a hegedűnek az öreg Radics, aki-nek a játékában annyi hűv, tűz, tempera-mentum, fiatalság van, hogy elláthatna be-lőle jóegynéhány ifjú primást. A muzsikái után felhangzó őszinte spontán tapsvihár azt bizonyítja, hogy az igazi cigányprimás sohasem öregszik meg.

* Csütörtök reggel az „Astoria-kávé-ház” megnyílt.

* Harmadosztályú hálókocsok. A Wa-gons-List társulat nagyváradai fiókja (a He-gedüs Hirlapirodában) közli, hogy a Magyar Államvasutak budapest-debreceni vonalán, egy személyvonat-páron harmadosztályú hálókocsokat helyez forgalomba. E hálókoc-síkon csakis harmadosztályú utasok utaz-hatnak. A jelzett vonal gyorsvonatainak hálókocsjai továbbra is csak első- és má-sodosztályú utasokat szállítanak. Részletes felvilágosítással szolgál a Wagons-Lits tár-sulat fiókja a Hegedüs Hirlapirodában.

* Halálozás. Köröznadányi Nádányi Miklósné szül. érkeserüi és ippi Fráter Gizella tegnap váratlanul Feketegyörösön elhunyt. Temetés holnap megy végbe. Az elhunyt közöztette urinőt előkelő biharmegyei családok gyászolják.

* Cseh kitérítés egy nagyváradai jogtanár-nak. A Monitorul Oficial legújabb száma közli: az uralkodó megengedte Dumitriu D. Moboto-lescu jogakadémiai tanárnak, hogy a cseh köz-társaság elnöke által neki adományozott Fehér Oroszlándrend negyedik osztályú jelvényét elfo-gadjon és viselhesse.

* A román parasztlak a naptáregységesítés ellen. Bukarestből jelentik: Visarion hotini (Besszarabia) püspök táviratilag jelentette a vallásügyi miniszternek, hogy a parasztlak nem akarnak résztvenni a paróchiai választásokon, mert a naptáregységesítés vallásos érzésükben sértette meg.

* A zsidó felekezet képviselőt kap a szenátusban. Bukarestből jelentik: A vallásüg-yminiszter elhatározta, hogy a zsidó feleke-zet képviselőt juttat a szenátusban. A zsidó professzort, aki egyben zsidó főpap is, fogja nevezni a zsidó vallást képviselő szenátor-nak.

* Gődör Ferenc gyásza. A magyar sa-jnálatok egyik legnemesebb írója Gődör Ferenc, akiről ellenségei is csak nagyobb tisztelet és elismerés hangján emle-gek. A magyar sajtódszongelben Gődör Ferenc volt mindig a gáncsnélküli lovag, akiben va-lami cyranói virtus s az emberi és társasági igazság utatlan utakon való keresése mindig tollát és lépteit. Gődör Ferencet ismerte az első csapás, amikor a háboru után elszakította feleségétől. Aztán hazájától szor-goskodott. Gődör Ferenc a forradalmak után, bár nem vesztette el a bátorságát sohasem volt szécs-ges. Gődör Ferenc tragikus életének legsze-rubb mozzanata most 14 éves egyetlen leány-nak, Miklósnak a korai halála. „Életem rem-sége, célja, tartalma és egyetlen eredménye-gyógygyászejelentésében” Gődör Ferenc ésszé-bánatában mindenki együtt osztozik vele.

* Felmentett diákok. Kolozsvárról jel-lik: Huszonnégy diák állott ma a bíróság elé a tavalyi kolozsvári tüntetések miatt, aminek kolozsvári főterületi cégtábláit és kirakat-ozatokat bezárták. A bíróság a vádlottakat felmenté.

* Csütörtök reggel az „Astoria-kávé-ház” megnyílt.

* Francia, angol, amerikai, német előkel-tyek Prima Ambra kölnivízét használnak. Cs-Angyal drogériában kapható.

* Utazás előtt okvetlen jöjjön be a Hé-gedüs Hirlapirodába.

* Bécsbe utazók figyelmébe! Ke-gyemenyes utazás magyar és osztrák vona-ton. Jegyeket pontosan napi kurzuson ki-sít a Hegedüs Hirlapiroda. Telefon 458.

* Erdős René frappáns szencziócs kerü regényének a „Hármas és Herceg”-tatása a „Meztelen táncos” már olvashó Hegedüs Hirlapiroda könyvtárában.

A külföldi vasúti jegyeket minden-szigorúan a napi kurzuson árusítja a Nera-közi Hálókocsitársaság nagyváradai fi-ókja (Hegedüs Hirlapiroda).

* Budapestre utazók? Vizumot, menetj-utót (Biharpuszokiba) a Hegedüs Hirlapi-roda 458 telefonnal rendelje.

* Női bajnok! Püstyén iszapfürdő párti-nul hatásos, természetes irrigációt jelent, mi-ért is a kúra eredménye meglepően gyor-sú. Biztos. A Thermania Palace, mely a turda-egybeépült, a legpompásabb kényelmet nyu-jt. Minden igényről legjobb gondoskodás. Jó-gári penzió lakással már napi 50.- kc.-től. Je-bb. Felvilágosításokat nyújt a fürdő kép-lete: Singer László, Timisoara II. Strac-Tegle 2.

* Bicsérdy: „A halál legyőzése”. A leg-életnek évszázadokig terjedhet meghe-szabtatása”. „A vénülés és az összes be-ségek leküzdése”. Már a harmadik kiad-ban jelent meg. Ára 200 lei. Kapható a He-gedüs Hirlapirodában.

* A nagyváradai Munkás Otthon egye-let az új munkásokhoz tűzifa ellátásra pályá-z. hirdet. Tűzifa leszállítva Vilson-utca 1. száma Vagontelephelyen. Ajánlatok a Munkás Ot-thon egyesület titkárságához zárt borítékban októ-ber 15-ig. A vezetőség.

* Die Wienerin legújabb száma megé-s-zett a Hegedüs Hirlapirodában nagyon szép ké-delekkel és szabásmintával. Ára 40 lei.

* Ha elutazik külföldre, vizumot 24 ó-ra alatt kap a Hegedüs Hirlapirodában.

Kéztyű tisztítást és javítást, valamint minden nemű bőrű tisztítását szakszerűen teljesít KEPESE ELEK orvosi kötszerész Sas-passa-

Szalay Dezső uriszhobósága, Ciorogariu-u. 9.
Őszi és téli angol szövegek megérkeztek!

TÖZSDE

Bukarest, október 7. (Nyitás.) Berlin 15, Páris 2377, Newyork 51863, Prága 153550, London 251060, Bukarest 250, Budapest 725, 7315.

Bukarest, október 7. (Zárlat.) Devizák: £ 960, London 1010, Newyork 207, Milánó Zürich 40, Wien 2945, Prága 612. Valuták: £ 1000, fr. frank 980, sv. frank 39, lira 835, r. 260, dollár 206, osztrák 29, szokol 605.

Zürich, október 7. (Zárlat.) Berlin 12340, Amsterdam 20840, Newyork 518 fél, London 5111, Páris 2385, Milánó 2075, Prága 1537 fél,apest 7260, Belgrád 918 háromnegyed, Bukarest 250, Varsó 87, Bécs 7315.

Budapest, október 7. A budapesti gáz-tőzsde záratai: Buza 356, rozs 252, árpa 270, árpa 360, zab 255, tengeri 282,5, repce 620, árpa 170.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Megnyitó előadás. Bizánc, dráma, a mai személyzet bemutatkozása. Folyó szám 1. Csütörtök: Bizánc dráma, A) bérlet. Folyó szám 2.

Péntek: Bizánc, dráma, B) bérlet. Folyó szám 3.

Szombat délután: Imádom, vígjáték, olesó helyekkel. Folyó szám 4.

Szombat este: Éva, operett, Kovács Kató, Illák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal és Tompos József bemutatkozása. Folyó szám 5.

Vasárnap délután: Nótáskapitány, operett, versékelt helyekkel. Folyó szám 6.

Vasárnap este: Bajader, operett, P. Gaizler és Ocskay Mihály bemutatkozása. Folyó szám 7.

Hétfő: Éva, operett, A) bérlet. Folyó szám 8. A hét összes előadásaira a jegyeket már osztja a színházi pénztár.

— Bizánc bérleti előadásban. Csütörtökön, pénteken pedig B) bérletben kerül színpadra a szonnyító előadás szereplőivel Herczeg Ferenc híres történelmi drámája, a Bizánc. A dráma együttes legjobb nevű művészei, Jósika Miksa, Benes Ilona, H. Körösi Juci, Petróczy Aliz, Bth Elek, Darvas és Lengyel Vilmos alakítják a egyes szerepeket. Ez a kiváló erőkből álló assemblé a legtekélyesebben oldja meg a legemesebb és legszebb feladatokat, úgy, hogy a Bizánc olyan magas színvonalu, precíz előadás szépségeiben gyönyörködhetik, amelyhez hasonlóan csak a világárusok színházaiban lehetne része. A Bizánc előadását a legszebb siető szezon biztos előjelenek lehet tekinteni.

— Kovács Kató, Bellák Aranka, Tompa Béla, Páger Antal és Tompos József szombaton este Lehar legszebb operettjében, az Éva-ban lépnek fel először. Az öt nagynevű operettművész a legtekélyesebb előadásban hozza színpadra világhírű és öröké népszerű Éva minden zenei és játékbéli szépségét, ami annyit jelent, hogy a szombati repiz egyenlő értékű lesz a csodálatosan bájos operett feledhetetlen premierjével. Az Éva előadásán már látni fogja a közönség, hogy az igazgatóság a lehető legjobb művészeket szerződtette, akik magas nívót adnak ismét a 25 éves jubileumát ünneplő színházunknak.

— Gaizler Lola és Ocskay Mihály. Aik szalontára átrándulva látták és hallották Gaizler olát, a társulat ujjongan szerződtetett énekes rimadonnáját, azok a legnagyobb elragadtatás angán nyilatkoztak a ragyogó szépségű, gyönyörű hangú és kiforrott játékművészettel rendelkező művésznőről, Ocskay Mihályt pedig jól ismeri a váradi közönség, sok forró siker hőse volt ő már a mi színpadunkon. Gaizler Lola és Ocskay Mihály vasárnap a Bajader főszerepeiben mutatkoznak be. A diadalmas operett többi szerepeit a társulat legjobbjai játsszák.

Heti műsor a Heyman-szinkörben:

Szombat este: Megnyitó előadás, Medgyaszay Vilma, Pinter Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós fellépésével. Sorozat 1. szám.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Gyermekelőadás. Gyermekbarabé, táncok, gyermekmesék és színdarabok és mulatságos gyermekfilm. Olcsó helyekkel.

Vasárnap délután 4 órakor: Aranykakas énekes bohózat, a nagyváradi ipartestület műkedvelő előadásának vendégjátéka. (Sorozat 2. szám.) Mérsékelt helyekkel.

Vasárnap este: Megnyitó előadás, Medgyaszay Vilma, Pinter Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós fellépésével. (Sorozat 3. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Hétfő este: Megnyitó előadás, Medgyaszay Vilma, Pinter Böske, Virág Lajos, Filharmoniai társaság és Guttman Miklós fellépésével. (Sorozat 4. szám.) Kezdeté fél 9 órakor.

Kedd: A „Metro-Goldwyn” amerikai filmgyár szenzációs monumentális „Romola” filmreke, főszerepben a világhírű Lilian Gisch és Dorothy Gisch. 11 felvonásban. Egy részben. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

Szerda: Ugyanez.

Csütörtök: Ugyanez.

Péntek: Ugyanez.

Szombat: A Gyimesi vadvirág. A népszínműirodalom legragyogóbb ékessége 5 felvonásban. Főszerepekben: Kiss Ferenc, Gömöri Vilma, Ujvári Lajos, Kovács Lili és Medgyaszay Jenővel. Előadások kezdete szombat és vasárnap este 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap: Ugyanez.

Hétfő: Ugyanez.

Minden előadáshoz a zenét a színház elsőrangú zenekara fogja szolgáltatni.

— Medgyaszay Vilma Nagyváradon. Szombaton este fél 9 órai kezdettel veszi kezdetét az az ünnepi megnyitó előadás, melynek műsorában a ma már világhírű dízőnek, Medgyaszay Vilmanak oroszlanrésze lesz. Kiváló fellépnek Erdély legnevesebb művésznői és művészei. A jegyek árusítását úgy a szombati, mint a vasárnapi és hétfői előadásra már megkezdte a pénztár a Heyman-Szinkörben.

— Gyermekmatiné. Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel egy minden ízében mulatságos élvezetben lesz része a gyermekeknek, amennyiben az apró kis művészeknek kívül egy igen mulatságos négy felvonásos Zígottó-képben is gyönyörködhetnek. A jegyek erre a gyermekelőadásra már szombattól kezdve kaphatók a Szinkör pénztáránál 30, 25, 20, 15 és 10 leiert.

— Aranykakas. Vasárnap délután négy órai kezdettel játszik le az iparos műkedvelők az Aranykakas című énekes bohózatot, melyből nap-nap után szorgalmas próbák folynak, úgy, hogy a vasárnap délutáni előadás igazán dicséretre fog válni az iparos műkedvelőgárdának, akik már többször bebizonyították, hogy játékuiban kevés a dilettantizmus.

MOZI

— A „Pávakirálynő” Mae Murray-val az Apolló-mozgóban. Tegnap mutatta be az Apolló-mozgó egyik legszebb amerikai színésznővel, Mae Murray-val a főszerepben a „Pávakirálynő” társadalmi drámát, amely egy táncművésznőnek élettörténetét tárgyalja. Mae Murray ma elismerten az első helyen áll azok között, akiknek nevei márkát, biztos sikert jelentenek minden mozgó részére. Temperamentumos, szerelmében odaadó, szentimentális, toalettjeiben mindenkor decens, előkelő, szemkápráztató, játéka pedig művészi. A film a „Szerelmek és tánc” filmje, így nevezte el ezt a szerzője. Ilyen kvalitásokat rejt magában ez a jellemzés, amelyek feltétlenül garantálják a sikert.

— A Dorian-filmszínházban ma, csütörtökön van a premierje a „Rejtelmek országa” című monumentális filmnek. Beregi Oszkár a „Rabszolgakirálynő” főszereplője játsza a férfi főszerepet, Bánky Vilma, az azóta Amerikába szerződött magyar filmszínésznő játsza a női főszerepet. Hálás sze-

repe van még Erika Glassner-nek, akit a „Szerelmek tragédiája” című filmből jól ismer a közönség. A film legszebb jelenetét Tibetben játszódna le, a Dalai Láma titokzatos országában. A 6 felvonásos filmet egy 1 felvonásos póttjáték előzi meg. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: „Cleo”, Pola Negri rég várt filmje. elrikanthatja magát az ellenzéken, hogy a

Minden

nagysága

és beoszlásu

Üzleti könyvet

a legokosabban

Jonnenfeld

papíráruházában kaphat. :: Telefon 62.

A meztelen táncos

Erdős René
új regénye

már kapható!

Mind a három
rész!

I. rész

A Hárfás
ára 200 lei

II. rész

A Herceg
ára 200 lei

III. rész

A meztelen
táncos
ára 220 lei

Erdekfesztő, szenzációs
ez a regény. Kapható a
Hegedűs Hirlapirodában.
Vidékire elküldjük

Dapini: Krisztus története

Krisztus diadalmenete ez a könyv, bevonulása törődött és csüggedt lelkünkbe. Ára fűzve 360 lei. Egész vászonkötésben 420 lei. — Kapható a Hegedűs Hirlapirodában. — Vidékire elküldjük.

Géphimzést, tamburirozást

elsőrendű bécsi munkaerővel jutányosan vállalkunk.

HORVATNE és FENYVESNE

kézimunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-u). 4.

Ritka alkalom!

Valódi régi keleti

Perzsa szőnyegek

sürgősen eladók, nálam bizonyban.

Sternberg J., Bulv. Regele Ferdinand 14

TELEFON 4-94

Apróhirdetés egy szó ára 4 Lei. vas-tag belével 8 Lei. legkisebb hirdetés 10 szög 40 Lei.

HÁZASSÁG

Egy éltebb asszony óhajt házasság céljából megismerkedni egy éltes férfivel. Hozománya 50 ezer lei. Levelet „Bolygó csillag” jellegre a tenkei postára kér. 3746H

OKTATÁS

Zongorát kezdőknek tanítok, ugyanott gyakorolni is lehet. — Cim a kiadóban. 3691

LAKÁS

Orvosi rendelőnek város központjában helyiséget ajánlhatok. Irodának Olaszban butorozott lakrészek. Üres szobák, lakások, ingatlan közvetítés. Balázsánál, Str. Nic. Iorga 21. Telefon 815. 3738

ELLÁTÁS

Intelligens izr. család elfogad egy középiskolás fiút mérsékelt áron, hogy szintén iskolás kis fiának társasága legyen. Cim a kiadóban. 3634H

Alkalmazás

Kefekötőt, illetve ecsetmunkákat állandó munkára keres Tontsch és Haydl első erdélyi ecsetgyár Medias (Medgyes). 3713H

Jóbizonyítványú főző mindenestől azonnali belépésre felvétetik dr. Marita ügyvédnél Parcul Traian (Széchenyi-tér) 1. sz. a. 3714H

Szabósegédek állandó munkára alkalmaz Gergely Reg. Ferd. 36. 3735

Tanuló leányok felvétetnek a Sunfil nyomdába. Str. Pacl (Béke-utca) 7.

Könyvelőt keres azonnali belépésre a Banca Civilă Beiuș. 3729

Hálózat szerelőt keres szalontai villanytelep. 3719H

Vesszünk butorokat, szőnyegeket

teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. — Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

butor, szőnyeg és régiségkereskedők, Strada General Mosoiu, (volt Mezey Mihály-utca) 10. szám.

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában

vízumoztat

DEUTSCH

a futár

Utleveleket elintéz

Kifutó flut, megbízhatót, tisztességeset azonnali felvételre. — Cim a kiadóba. 3728H

Gyakorlott fényképész segédet, segédnöt felvételre. Amíg utóda. 3728H

Elsőrendű elárulónak és férfiak, kik hasonló szakmában alkalmazva voltak és a román nyelvet bírják, felvétetnek. Fischer üvegüzlet, Cluj. 3705

Munkásleányok felvétetnek. Pelikan Mill borítékgár Str. Pictorul Grigorescu (Mészáros-utca). 3705

Mindenes azonnali belépésre felvétetik. Robicsek, Str. Aurel Vlaicu (Vámház utca) 51. 3750H

Jóírású, jól számoló tisztviselőt (nőt) engross üzlethez felvételre. Ajánlatokat „Szombatán zárva” jellegre kiadóba. 3749

Ügyes perfect főzőnő vasalást is vállal, állást keres 15-ére. Értekezhetni az állomással szemben levő klotzet felügyelőnél. 3747H

Házvezetőnőnek ajánlkozok megbízhatót, kitűnően főzni tudó középkorú asszony. Vidékre is megy, gazdaságba. Cim a kiadóba. 3730

Zománcok, Festékek, Lakkok csakis elsőrangú minőségben

LUTZ FESTÉKMŰVEK
Egyedüli gyártói a Lutz Ede és Tsa lakk- és festégyárak eredeti gyártmányainak

Angol festő vászon, olaj festék tubusban, festőszerek, víziesték gomb és tubusokban, ecsetek mindenféle nagyságban kapható

Telefon: 62

SONNENFELD
papírházában
Piata Reg. Maria
(Bémer-tér) 3

Keresünk azonnali belépésre egy románnyelvben perfect fiatal irodai tisztviselőt. Grosz mérleggyára, Calea Victoriei 74. 3748H

Adás-Vétel

Eladó házat, kiadó csere lakását, butorozott szobáját 24 óra alatt diszkrétan eladom. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 3622

Házat, lakást, üzletet, szőlőt, butorozott szobát 24 óra alatt vehet. Weisz Gizi, Str. Matei Basarab (Nyomda-utca) 4. 3623

Házat, elfoglalható 2-3 szobás lakással, lehetőleg Újvárosban, megvételre keresek. Ajánlatokat „Videkinek” a kiadóba kérék. 3732

8 HP. magánjáró express kazán és hozzávaló 8 HP. cséplőgarnitúra eladó. Brindus György, Fekete György. 3734

Fűszerüzlet berendezéssel lelépés nélkül azonnal átadó; cim a kiadóba. 3740

Télikabátzövetek félárban beszerezhetők a Világáruházban Sass-passage bejárat, Str. László-tér. 3741H

Világáruházban csodabáronyok pongyolák, torje Lei 110.—

Mozigép olcsón eladó. Oltuz 5 balra.

Egy komplett fekete e olcsón eladó Novák, Regele Ferd. 19.

Világáruházban egy Tennis flanel mtr.

Műhelynek alkalmas lyiségek kiadók Cim adóban.

Eladó ház, közpon beköltözhető lakással, vezető üzletési feltételek. Csongrádi ügyvéd, S. Páruului (Patak-utca).

Irodai üveglátat, harófos stélázsit, puidek. Benedek Cui, üzlet, Bémer-tér.

Külföldiek

Onálló iparos né sürgösen. Asztalos-m gépekkel, lakással adó. Intelligens eg lakást, ellátást nyerni. Vértess, Str. Cogealnic 16. sz.

ÓRA

és ékszerjavító helyemben minden órák javítását szakszerűen és jutányosan vállalom.

Dr. BÁRDOS JÓZSEF

Str. Nicolae Zsig (Lukács György-utca)

Iskolatársak, Ridiculizál

fésűk, kefék gyártás, mekjátékok, ajándéktárgyak, gyermekhoksi legolcsóbban

Szabó I. fésűáruházban

Sass-passage

BIMARMEGYE GAZDASÁGI EGYESÜLET ARVOSZTÁLY

vesz

here-magvak

a legmagasabb ár

Román-Magyar

Magyar-Román

Ghetie szótár eladó

a Hegedüs Hirlapiroda

lapiroda

vesz

here-magvak

a legmagasabb ár

Román-Magyar

Magyar-Román

Ghetie szótár eladó

a Hegedüs Hirlapiroda

lapiroda

Rimanóczy

Műbútor és Parkettgyár R.-T. Str. Clujului 117. TELEFON 2-79 sz.

Irodabútorok, műbútorok I. és II. oszt. parketták. Fenyő és tölgy fűrészárak. Bérvágas gatteren. Mindennemű ládát, összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

A közönség kényelmére

Autójárat
Nagyvárad
és Nagybaród

Indulás a velencei sorompótól délután 4 órakor, Báródrákézik 6 órakor.

Indul Báródról reggel 6 órakor, 8 órakor Vádon van.

Előjegyzéseket elfogad a Hegedüs Hirlapiroda

Ön ne menjen el hazulról

ha a leggyönyörűbb koncertet, világhírű énekest vagy modern tánczenét óhajt élvezni, hanem vegye meg a

TRISKA I. cég
Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 419
I. T. I. védjegyű, saját gyártmányú **GRAMOFON-ját.**

* A Hegedüs Hirlapiroda Menetjegyiroda telefonszáma 458.

Telefonszám

62

Tölkőtollak
Waterman
Caweco
Raven
Protos
Penkala
Columbus
Mont-Blanc
Omega
John Bull

Sonnenfeldnél
legolcsóbban

Nyomatott Sonnenfeld Adolf R.-T. körirógépén.